

№8

Вересень 2024

RRR4U

Моніторинг виконання програми МВФ та допомоги ЄС

*Спецтема — реформа Державної
митної служби України*

Про головне

Наш моніторинг враховує підсумки реалізації маяків та індикаторів **станом на кінець вересня 2024 року.**

Україна дотримується основних своїх зобов'язань з виконання Програми МВФ, а також Плану України, який є основою для надання допомоги Україні з боку ЄС.

У жовтні **очікується схвалення п'ятого перегляду програми МВФ** Радою директорів і отримання чергового траншу у розмірі \$1,1 млрд. Україна виконала всі кількісні критерії ефективності та імплементувала один структурний маяк.

13 серпня Україна отримала €4,2 млрд від ЄС у межах Ukraine Facility **за виконання усіх індикаторів Плану України для другого кварталу.**

Співпраця з міжнародними партнерами критично важлива для України. Від успіху такої співпраці залежить фінансування пріоритетних видатків держбюджету (внутрішні надходження спрямовуються на безпеку та оборону).

Виконання зобов'язань за програмами фінансової підтримки потрібне не донорам – вони **потрібні Україні для досягнення економічної стійкості** та переходу до зростання і підвищення добробуту українців. І це також шлях до довіри з боку всіх міжнародних партнерів та іноземного бізнесу.

Консорціум RRR4U продовжує регулярний моніторинг виконання Україною умов програми фінансування МВФ та реалізації Плану України, виконання якого є підставою для надання допомоги від ЄС в межах Ukraine Facility.

RRR4U

rrr4u.org

Всі матеріали консорціуму RRR4U

Моніторинг виконання структурних маяків за програмою МВФ

виконано
вчасно

виконано із
затримкою

в процесі

не виконано

Стан виконання програми МВФ

10 вересня Україна досягла угоди на рівні персоналу щодо п'ятого перегляду програми. Домовленість ще має схвалити Рада директорів МВФ, це має відбутися у середині жовтня.

Україна виконала всі кількісні критерії та один структурний маяк, який ми мали виконати до кінця червня (період оцінки) — ухвалення закону про реформу БЕБ.

У випадку схвалення домовленості Радою директорів, Україна отримає черговий транш фінансування від МВФ у розмірі \$1,1 млрд.

МВФ опублікує текст п'ятого перегляду після його схвалення. У ньому можуть з'явитися нові структурні маяки чи змінитися дедлайни старих. Відомо, що в новому перегляді з'явиться вимога відновити повний склад наглядової ради Укренерго до кінця 2024 року.

Наступний перегляд програми МВФ проходитиме у грудні. Тоді оцінюватимуть наш прогрес за кількісними індикаторами та структурними маяками з дедлайном наприкінці вересня 2024 року.

↓ До кінця вересня Україна має виконати такі структурні маяки:

- підготувати методологію аудиту податкових пільг та втрат від них (перенесено з липня 2024 року);
- визначити найбільш постраждалі від війни держкомпанії та оцінити фіскальні та квазі-фіскальні ризики;
- завершити зовнішній аудит ефективності НАБУ за участі трьох незалежних експертів з міжнародним досвідом та опублікувати його звіт.

Успішне проходження наступного перегляду розблокує для України ще \$1,1 млрд коштів від МВФ.

Карта виконання структурних маяків

Програма МВФ

Фіскальний сектор/
Фінансовий сектор

Монетарна і валютно-
курсва політика

Управління/
Протидія корупції

Енергетика/
Корпоративне управління

Виконано

Виконано
не вчасно

В процесі

Не виконано

Перші п'ять структурних маяків Україна виконала до першої оцінки програми (червень 2023)

МАЯК №1 Зміни до бюджету на 2023 рік -

фінансування оборони (кінець квітня 2023 року)

Парламент ухвалив подані урядом зміни до Державного бюджету на 2023 рік, щоб передбачити більше та стале фінансування оборони та безпеки, а також кошти на нагальну відбудову. Зокрема, вдвічі збільшили видатки на резервний фонд. Також оптимізували структуру розпорядників та об'єднали два міністерства в єдине Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, якому передали Фонд ліквідації наслідків збройної агресії.

МАЯК №2 Обмеження спонтанних змін до закону про бюджет та відновлення середньострокового планування (кінець травня 2023 року)

Для цього в парламенті зареєстрували законопроект, який серед іншого дозволяв Раді розглядати тільки ті зміни до держбюджету, які отримали експертний висновок Мінфіну, а також відновлював середньострокове бюджетне планування. В червні бюджетний комітет оновив текст, який в подальшому і став законом (див. детальніше маяк №10)

МАЯК №3 Підготовка плану податкових змін для дорожньої карти Національної стратегії доходів (кінець травня 2023 року)

Мінфін підготував відповідний план дій, про що свідчить документ першої оцінки програми МВФ. Водночас цього плану немає в публічному доступі. Документ має стати основою для підготовки Національної стратегії доходу (див. маяк №20)

МАЯК №4 Реєстрація законопроекту про обмеження державних гарантій (кінець травня 2023 року)

Відповідні зміни покликані сприяти вищій борговій стійкості держави. Норми на виконання цього маяка було внесено до законопроекту №9346 разом з нормами для виконання маяка №2 (див. детальніше маяк №10)

МАЯК №5 Прозорість та підзвітність коштів на спеціальних рахунках НБУ в UNITED24 (кінець травня 2023 року)

В квітні 2023 року парламент ухвалив відповідний закон (№3035– IX), який мав підвищити прозорість та підзвітність рахунків, відкритих в НБУ розпорядниками коштів для благодійної допомоги та донатів. В першу чергу це стосувалося рахунків на платформі UNITED24. Так нарешті з'явилася законодавча база для прозорого збору коштів та витрат з державних благодійних рахунків.

МАЯК №6 Підготовка стратегії переходу до гнучкого обмінного курсу (червень 2023)

Сфера: монетарна і валютно-курсова політика

Статус: виконано вчасно

Одразу на початку повномасштабного вторгнення Нацбанк зафіксував гривню та встановив жорсткі валютні обмеження. Це був правильний крок, який попередив паніку, зменшив інфляційний тиск та стабілізував валютні очікування українців.

З часом фіксований курс став втрачати свою користь, **оскільки гостра фаза кризи минула**. Загалом для економіки набагато кращим є гнучкий обмінний курс. Цей маяк як раз і передбачає поступове повернення до такого обмінного курсу та необхідне пом'якшення валютних обмежень. НБУ затвердив відповідну Стратегію, завдяки чому повністю і вчасно виконав умови цього маяка.

Більше деталей: 29 червня 2023 року правління НБУ затвердило Стратегію пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування. Публічну версію Стратегії [опублікували](#) 7 липня. Водночас, МВФ не встановив жодних дедлайнів імплементації цієї Стратегії. Виконання стратегії залежить від того, чи будуть макроекономічні умови сприятливими для поступового зняття обмежень та переходу до гнучкого курсу та таргетування інфляції.

Зараз НБУ поступово працює над цим та поетапно знімає валютні обмеження. Наприклад, з 3 жовтня Нацбанк перейшов до режиму керованої гнучкості гривні, що є проміжним етапом між фіксованим курсом та повною його гнучкістю.

МАЯК №7 **Відновлення довоєнного оподаткування** (кінець липня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

Ще в грудні 2022 року українська влада пообіцяла скасувати 2% податку для ФОП, відновити проведення документальних перевірок, повернути штрафні санкції за порушення використання РРО. Такий крок мав збільшити власні доходи бюджету. Це було і залишається важливим з огляду на безпрецедентно великий бюджетний дефіцит воєнного часу, який зараз покривається за рахунок зовнішньої допомоги та кредитів. Утім, навіть зовнішньої допомоги не вистачає, і потрібно більше ресурсів для фінансування передусім обороноздатності держави.

У кінці червня 2023 року ВРУ ухвалила відповідний [законопроект](#). Однак, цим законом повернули перевірки лише для виробників підакцизної продукції, грального бізнесу та фінкомпаній. Решта бізнесу могла працювати без перевірок. Представників МВФ це не влаштувало: у Фонді [заявили](#), що очікують ухвалення нового закону про відновлення податкових перевірок.

09 листопада парламент ухвалив у другому читанні [законопроект №10016-д](#) з розширеним колом платників податків, у яких з 1 грудня 2023 можуть проводити документальні планові перевірки. Водночас Президент України підписав [Закон №3453-IX](#) лише на початку грудня тож він набув чинності 08 січня 2023 року.

МАЯК №8 Реформа корпоративного управління Оператора
ГТС: передача пакету акцій Міненерго та оновлення статуту
(кінець липня 2023 року)

Сфера: енергетика/корпоративне управління
Статус: не виконано (виконано із затримкою)

Виконання маяка дозволяє створити більш прозору та ефективну модель управління газотранспортною системою України.

28 липня 2023 року Верховна Рада [прийняла](#) Закон №3293-ІХ, який передбачає передачу корпоративних прав ТОВ “Оператор ГТС України” (ОГТСУ) в управління безпосередньо державі в особі Міністерства енергетики України. Також закон зобов’язує призначити незалежну наглядову раду ОГТСУ, яка в свою чергу буде відповідати за призначення керівника та членів виконавчого органу Оператора.

Першу частину маяка виконали 22 вересня, коли Кабінет Міністрів [передав](#) в управління Міністерства енергетики корпоративні права ТОВ "Оператор ГТС України".

Ще через місяць, 27 жовтня ліквідували АТ “Магістральні газопроводи України”, яке було материнською компанією ОГТСУ. Припинення підприємства - один із кроків для корпоративної реформи Оператора ГТС та переходу на цільову модель єдиної компанії.

Другу частину виконали лише наприкінці жовтня, коли Міненерго затвердило погоджений із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства оновлений статут ОГТСУ. Документ [з’явився](#) на сайті компанії 31 жовтня.

Таким чином, маяк виконали лише до кінця жовтня, із запізненням у три місяці.

МАЯК №9 Відновлення декларування посадовими особами
(кінець липня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

Одним із важливих кроків на шляху повернення до довоєнних антикорупційних політик і процедур мало стати відновлення декларування активів державними службовцями.

У вересні 2023 року парламент ухвалив відповідний [законопроєкт](#), який передбачав, що реєстр декларацій буде закритим ще впродовж року. Декларанти могли добровільно відкрити свої дані для публічного доступу. Суспільство і міжнародні партнери негативно сприйняли таку новину. В результаті Президент України наклав вето на закон та подав свої пропозиції, які відкривали реєстр декларацій одразу.

20 вересня 2023 року парламент повторно розглянув вищезазначений законопроєкт і ухвалив його з пропозиціями Президента. [Закон №3384-IX](#) набув чинності 12 жовтня 2023 року. 10 грудня 2023 року НАЗК [повідомило](#) про відкриття публічного доступу до Реєстру декларацій.

МАЯК №10 Відновлення середньострокового бюджетного планування, розробка боргової стратегії та обмеження ризиків за державними гарантіями (кінець вересня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор **Статус:** виконано вчасно

В липні Парламент ухвалив необхідні [зміни до Бюджетного Кодексу \(БКУ\)](#), щоб підвищити прогнозованість та передбачуваність фінансової політики в середньостроковій перспективі.

Уряд вже подав окремі показники та цілі на трирічну перспективу у матеріалах до проєкту Державного бюджету на 2024 рік. Навесні уряд пообіцяв ухвалити Бюджетну декларацію на 2025-2027 роки, що має відображати пріоритети бюджетних видатків і бачення стратегії уряду загалом.

Відповідно до цього маяка уряд мав ухвалити Середньострокову стратегію управління державним боргом до кінця жовтня 2023 року, що було зроблено (відповідає маяку №12). Такий крок надзвичайно важливий, оскільки під час повномасштабної війни рівень державного та гарантованого державою боргу зріс з 50% ВВП до майже 80% ВВП і зростатиме далі. Це нестійкий рівень для держав з не надто сильними інституціями, але в Україні він викликаний саме потребою запозичувати кошти на економічну стійкість.

У БКУ також вивели за межі бюджетних правил гарантії, надані урядом під проєкти за кошти міжнародних фінансових організацій (МФО). Раніше така норма обмежувала уряд в отриманні коштів від МФО. Зараз відсутність обмеження дозволить уряду збільшити запозичення під проєкти відбудови та відновлення, оскільки бракує внутрішніх джерел фінансування.

МАЯК №11 Подання середньострокового прогнозу бюджету та звіту про фінансові ризики в документах до проекту Держбюджету на 2024 рік (кінець вересня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Визначені в маяку кроки покликані збільшити передбачуваність та стійкість фінансової системи.

15 вересня 2023 року уряд подав до Парламенту [законопроект](#) про Державний бюджет на 2024 рік з великим переліком пояснювальних документів. Пакет, зокрема, містив такі документи:

- заплановані КРІ бюджетних програм у 2022-2026 роках;
- прогнози бюджетних та макроекономічних показників на 2025-2026 роки, пріоритетні цілі фінансової політики;
- граничні видатки на період 2022-2026 років

Також документи містили звіт, який оцінює вплив макроекономічних ризиків, а також ризиків діяльності державних підприємств на бюджетну ситуацію. Наприклад, уряд оцінив вплив трьох макроекономічних сценаріїв на діяльність основних державних підприємств, зокрема Нафтогазу, Енергоатому, Укренерго та Укргідроенерго.

МАЯК №12 **Посилення фінансового моніторингу політично значущих осіб (PEP)** (кінець вересня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

В Меморандумі з МВФ українська сторона пообіцяла відновити посилений фінансовий моніторинг топ-чиновників (політично значущих осіб, PEP) відповідно до стандартів [FATF](#). Цей крок “має забезпечити більш ефективну боротьбу з відмиванням коштів”.

Нагадаємо, що 19 листопада 2022 року набрали чинності [зміни](#) до [закону про фінмоніторинг](#), які скоротили строк статусу політично значущої особи (PEP) з довічного до 3-х років після залишення посади. Таким чином, фінансові установи мали право здійснювати посилений фінансовий моніторинг топ-чиновників лише протягом 3 років після звільнення. Ухвалені зміни [не узгоджувалися](#) з міжнародними стандартами у сфері протидії відмиванню коштів.

Тому 17 жовтня 2023 року ВРУ ухвалила [законопроект](#), який фактично відновлює позитивний статус політично значущої особи (PEP). Водночас він посилює відповідальність банків за необґрунтовану відмову користувачам фінансових послуг. [Закон №3419-IX](#) набув чинності 29 жовтня 2023 року.

**Політично значущі особи – особи, які виконують або виконували в Україні визначні публічні функції. Повний перелік таких посад визначений у статті 1 [закону про фінансовий моніторинг](#).*

МАЯК №13 Посилення банківського нагляду

(кінець вересня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Виконання маяка дозволить привести банківський нагляд в Україні у відповідність з директивами Європейського Союзу. Це необхідно зробити, щоб наблизити Україну до вступу в ЄС. НБУ повністю і вчасно виконав відповідні вимоги.

- **Пункт I:** 21 квітня 2023 року Національний Банк України [відокремив](#) Відділ моніторингу пов'язаних з банками осіб та Департамент інтегрованого нагляду за банками.
- **Пункт II:** НБУ запровадив наглядові панелі без публічної комунікації про це. Наглядові панелі мають консультувати Комітет з питань нагляду та додатково незалежно аналізувати його рішення, сприяти горизонтальним комунікаціям між стейкхолдерами, та висвітлювати особливо важливі питання.
- **Пункт III:** 29 липня 2023 року НБУ [поновив](#) планові виїзні перевірки діяльності банків та небанківських установ у дистанційному форматі, щоб не наражати своїх працівників на небезпеку.

МАЯК №14 Податкова та митниця мають підготувати план реформ (кінець жовтня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Важливими виконавцями майбутньої Національної стратегії доходів (див. маяк №20) є Державна податкова служба (ДПС) та Державна митна служба (ДМС). Щоб Національна стратегія доходів була цілісною та узгодженою, у програму МВФ додали структурний маяк про розробку планів реформ обох служб.

ДПС та ДМС мали до кінця жовтня підготувати плани дій, які в подальшому інтегрують у загальну Національну стратегію доходів (див. маяк №20). 23-27 жовтня представники ДПС та ДМС зустрілися з представниками МВФ для обговорення прогресу. З другого перегляду програми МВФ стало відомо, що цей маяк виконали вчасно та в повному обсязі.

Більше деталей: 23 жовтня ДПС [повідомила](#), що разом з ДМС візьме участь у роботі технічної місії МВФ, щоб продовжити роботу над своїми планами реформ. 31 жовтня ДПС за підсумками зустрічі [заявила](#) про прогрес у виконанні задачі.

ДПС та ДМС є системно важливими інституціями не лише для наповнення бюджету, але й для формування ставлення бізнесу й громадян до держави. [Дослідження](#) фіксують низький рівень довіри до діяльності фінансових органів. Низька довіра зумовлена, головним чином, непрозорістю, повільним митним оформленням і корупцією. При цьому показник довіри залишився низьким після початку втручання, на відміну від багатьох інших інституцій. Численні спроби реформувати ці органи попередніми урядами не призвели до сталих позитивних змін.

МАЯК №15 Оновлення та публікація Середньострокової стратегії управління державним боргом (кінець жовтня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Середньострокова стратегія управління державним боргом дозволить підвищити прозорість та передбачуваність фінансової політики та оптимізувати структуру державного боргу.

Відповідно до змін до БКУ (див. маяки №2 та №10), уряд мав оновити Середньострокову стратегію управління державним боргом. Державний борг та гарантований державою борг по відношенню до ВВП вже зріс з 50% на кінець 2021 року до близько 80% наприкінці 2022 року і може перевищити 100% ВВП у 2024 році. Тож чітка Стратегія має забезпечити необхідну передбачуваність боргової політики уряду.

Викликом для підготовки Стратегії є потреба провести реструктуризацію державного боргу у 2024 році, переговори про яку тільки на початковій стадії.

27 жовтня Мінфін ухвалив окрему [Стратегію](#), в якій чітко заплановано провести операцію з управління державним боргом та наміри ухвалити оновлену Стратегію після цього. В документі зазначено, що Мінфін планує ці кроки з метою: “(i) поступового відновлення боргової стійкості України, (ii) збереження ліквідності та скорочення дефіциту державного бюджету під час програмного періоду МВФ, а також (iii) створення необхідних умов для участі комерційного сектору у післявоєнній відбудові України задля якнайшвидшого відновлення доступу України до ринку.”

МАЯК №16 Спрощення системи декларування держслужбовців

(кінець жовтня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: виконано вчасно

Крім відновлення декларування активів державними службовцями (маяк №9), українська сторона пообіцяла удосконалити систему декларування. Зміни повинні дати можливість посадовцям автоматично заповнювати інформацію з інших пов'язаних баз даних та реєстрів.

Ухвалений у вересні 2023 року [законопроект](#) про відновлення декларування передбачає, що НАЗК забезпечить доступ та автоматичне перенесення даних з інших реєстрів та баз даних до форми декларації. Водночас функція автоматичного заповнення наявних даних не звільняє декларанта від обов'язку зазначити в декларації всю відому йому інформацію, навіть якщо вона відсутня в інших базах даних.

[Закон №3384-IX](#) набув чинності 12 жовтня 2023 року.

МАЯК №17 Реформа корпоративного управління Оператора**ГТС: призначення Наглядової ради** (кінець жовтня 2023 року)**Сфера:** енергетика/корпоративне управління**Статус:** виконано вчасно

Виконання маяка є важливим для реформи корпоративного управління держпідприємств. Наглядові ради мають нівелювання режим “ручного управління” у державних компаніях. Це допомагає перетворювати держпідприємства на прозорі, ефективні, конкурентоспроможні компанії, які здатні залучати інвестиції та генерувати прибуток.

Маяк можна вважати логічним продовженням маяка №8 із запровадження моделі єдиної компанії з управління газотранспортною системою України. 31 жовтня Уряд [затвердив](#) склад Наглядової ради компанії: трьох незалежних членів та одного представника держави, вчасно виконавши даний маяк. Разом з тим, залишається питання про призначення ще одного представника держави для формування повного складу із 5 членів.

Відповідно до [Статуту](#), наглядова рада "ОГТСУ" має складатися з п'яти членів, троє з яких мають бути незалежними. Станом на кінець квітня 2024 року, 5 члена так і не було призначено і жодні заві Уряду відсутні з цього приводу. В свою чергу, [повідомлялось](#), що прем'єр-міністр Денис Шмигаль просуває кандидатуру Віктора Пинзеника на посаду представника держави в наглядовій раді "ОГТСУ", який раніше обіймав таку ж посаду в наглядовій раді "МГУ".

Таким чином, маяк вважається виконаним, але Уряд має пам'ятати про якість такого виконання та призначити 5 члена наглядової ради "ОГТСУ".

МАЯК №18 **Краще управління публічними інвестиціями** (кінець грудня 2023 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: виконано вчасно

Підвищення якості управління публічними інвестиціями (УПІ) дозволить більш ощадливо та ефективно використовувати державні кошти в умовах обмежених бюджетних ресурсів. Одним з кроків має стати уніфікація підходів УПІ та конкурсний відбір проєктів для бюджетного фінансування.

За оцінками Світового банку у лютому 2023 року, на відбудову України буде потрібно 411 млрд дол. США. Одним з важливих джерел фінансування відбудови має стати приватний бізнес. Важливим інструментом залучення компаній буде державно-приватне партнерство (ДПП), яке, на жаль, поки що в Україні не працює. Перегляд підходів до ДПП може цьому зарадити.

Відповідно для зміни підходів до УПІ в грудні КМУ ухвалив протокольним рішенням проєкт [Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями](#), яка покликана забезпечити “формування контексту, бачення основних принципів та напрямів побудови цілісної, стійкої та ефективної системи управління публічними інвестиціями, яка забезпечує планування інвестиційних проєктів на основі стратегічних пріоритетів та середньострокової бюджетної рамки, здійснення їх відбору відповідно до уніфікованих та прозорих процедур і чітких критеріїв та реалізацію в межах запланованих строків та фінансування”.

Фактично цей рамковий документ передбачає створення цільової моделі УПІ, що відповідає розробленим RRR4U принципам відбудови: пріоритизація, сталість, ефективність та результативність, прозорість та підзвітність.

МАЯК №19 Затвердження Національної стратегії доходів до кінця 2023 року (кінець грудня 2023 року)

RRR4U

Сфера: фінскальний сектор

Статус: виконано вчасно

Деталі:

В умовах повномасштабної війни половину видатків державного бюджету Україна фінансує за рахунок зовнішньої допомоги. Така ситуація не є стійкою, і цієї залежності необхідно поступово позбутися. Національна стратегія доходів покликана створити умови для збільшення внутрішніх доходів бюджету. Для цього Україна має посилити свої спроможності збирати податкові та митні доходи.

Стратегія включає в тому числі наступні заходи, згадані у програмі МВФ:

- посилення податкової та митниці;
- закриття можливості використовувати спрощену систему оподаткування замість офіційного працевлаштування штатних працівників;
- приведення ПДВ та акцизів у відповідність до законодавства ЄС;
- посилення антикорупційних заходів;
- реформи у податковій системі.

27 грудня 2023 [уряд затвердив](#) Національну стратегію доходів, вчасно виконавши умови для зарахування маяка програми МВФ. В ухваленій Стратегії немає згадки про реформу Бюро економічної безпеки, хоча програма МВФ передбачала включення у Стратегію відповідних пропозицій.

МАЯК №20 Підвищення інституційної незалежності**САП** (кінець грудня 2023 року)**Сфера:** урядування/протидія корупції**Статус:** виконано вчасно

В Меморандумі з МВФ українська сторона зазначила про наміри посилювати ефективність антикорупційних інституцій. Зміни мають торкнутися і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП). 15 вересня для виконання маяка уряд подав у Верховну Раду [законопроект №10060](#), який відповідає вимогам МВФ та ЄС і спрямований, на:

- вдосконалення процедури конкурсного відбору керівників та прокурорів САП;
- зміцнення спроможності САП регулювати власну організаційну структуру та діяльність;
- уточнення повноважень керівника САП;
- створення Спеціалізованої дисциплінарної комісії прокурорів САП;
- проведення регулярного аудиту діяльності САП за участі зовнішніх експертів з міжнародним досвідом.

08 грудня 2023 року ВРУ прийняла вищезазначений законопроект. [Закон № 3509-IX](#) набув чинності з 1 січня 2024 р.

МАЯК №21 Зміни до бюджету для створення нових джерел надходжень

(кінець лютого 2024 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: виконано вчасно

Фінансування оборони та мобілізація власних податкових та неподаткових надходжень залишається одним з найважливіших пунктів фіскального порядку денного. На підставі висновків робочої групи з доходів, яку утворили у грудні 2023 року, уряд мав підготувати короткострокові заходи для збільшення надходжень обсягом щонайменше 0,5 відсотків ВВП, для внесення відповідних змін до бюджету на 2024 рік у разі потреби.

Запропоновані Міністерством фінансів заходи з мобілізації додаткових надходжень передбачають збільшення доходів бюджету на 44,2 млрд гривень. Серед заходів — збільшення надходжень від військових та акцизних зборів, запровадження щомісячної сплати авансових внесків із податку на прибуток підприємствами, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю паливом.

У Міністерстві фінансів [очікують](#), що до кінця першого кварталу 2024 року необхідні законопроекти буде подано на розгляд Кабінету Міністрів і їх розгляне Верховна Рада. Втім, питання підвищення податків відтермінували до липня, коли запропонували новий законопроект з більшим обсягом підвищення податків.

МАЯК №22 Концептуальна записка щодо програми 5-7-9 для більшої підтримки МСП (початково кінець вересня 2023 року, перенесено на кінець березня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано (виконано із затримкою, оскільки термін було перенесено)

Обмежене бюджетне фінансування вимагає перегляду та умовного впорядкування програми кредитів 5-7-9% для бізнесу.

Початково у 2020 році програму “Доступні кредити 5-7-9%” створювали для підтримки малих та середніх підприємств (МСП), для яких звичайні банківські кредити були недоступні. Такі кредити видавали також на інвестиції та підтримку стартапів. Після початку повномасштабного вторгнення до програми додали покриття обігових коштів, та розширили її на великі компанії. Фактично у 2022 році програма стала основним інструментом підтримки бізнесу і “рятівним колом” для окремих компаній. В деяких банках 80-90% кредитів були видані в рамках цієї програми.

Водночас через обмежений обсяг коштів в бюджеті є потреба повернути програму до підтримки саме МСП. Натомість у вересні уряд навпаки розширив програму 5-7-9%, що суперечить зобов'язанню за Меморандумом МВФ. Так, уряд дозволив користуватися доступними кредитами підприємствам у галузях енергоефективності та переробки. Крім того, максимальний термін програми збільшили до 10 років, а ліміт програми підвищили до 150 млн грн, що актуально для великих компаній.

В грудні 2023 року [уряд ухвалив зміни](#) до постанови про надання підтримки в межах цієї програми, звузивши надання компенсацій за інвестиційними проєктами та оборотними коштами для неперіоритетних секторів лише до малих та середніх підприємств (для оборотних коштів в пріоритетних секторах великі компанії надалі можуть бути отримувачами підтримки).

У березні 2024 року уряд подав МВФ концепцію щодо програми 5-7-9, але її не було оприлюднено та офіційно затверджено.

МАЯК №23 Перезавантаження БЕБ

(кінець червня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Україна має ухвалити новий закон про БЕБ, якому треба надати чіткі повноваження у сфері розслідування великих економічних злочинів відповідно до передової практики, а також створити правові основи діяльності БЕБ в частині відбору керівництва та персоналу. У законі буде дотримано існуюче розмежування слідчих повноважень БЕБ та НАБУ.

Нове законодавство відкриє шлях до оновлення керівництва та детективів БЕБ на прозорих конкурсах. Це дасть шанс перетворити бюро на ефективний орган, що запобігатиме економічним злочинам та схемам, які завдають збитків бюджету.

20 червня Верховна рада ухвалила законопроект №10439, текст якого погоджений з вимогами міжнародних партнерів. 28 червня його підписав президент.

Далі необхідно обрати професійного, незалежного керівника БЕБ і розпочати процес реформування інституції. Закон передбачає зміну керівництва та переатестацію всіх працівників бюро. Обирати голову буде комісія з шести членів, три з яких призначена міжнародниками та три — Кабміном.

МАЯК №24 Підготовка методології оцінки податкових пільг
(кінець вересня 2024 року, перенесено з кінця липня)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано

Перегляд податкових пільг має стати кроком до розширення бази внутрішніх доходів без підвищення ставок податків. До кінця вересня 2024 року уряд має підготувати методологію оцінки втрат від усіх податкових пільг, щоб на базі відповідної оцінки в майбутньому запропонувати варіанти заходів, які допоможуть зменшити бюджетні втрати через пільгове оподаткування.

Такий крок сприятиме нарощуванню спроможності України збільшити внутрішні джерела доходів, що є надважливим завданням на фоні потреби забезпечувати високі видатки на обороноздатність держави, а також очікуваним зниженням рівня міжнародної підтримки України.

Міністерство фінансів України затвердило необхідну методологію своїм наказом №474 від 27.09.2024 “Про затвердження Методології проведення оцінювання інструментів податкової політики, які призводять до податкових видатків”.

МАЯК №25 Оцінка фіскальних та квазіфіскальних втрат від ДП

(кінець вересня 2024 року)

Сфера: фіскальний сектор**Статус:** виконано

В Україні існує велика кількість державних підприємств, які подекуди створюють фіскальні ризики, але й також фіскальні та квазіфіскальні втрати. Важливою причиною погіршення фінансового стану ДП стала повномасштабна війна. Але, частково це пов'язано з політикою уряду (зокрема щодо утримання від підвищення тарифів на електроенергію, природний газ та інші комунальні послуги для населення). Для покриття фінансових розривів великі ДП або накопичують заборгованості, які можуть потім покривати прямими трансферами з Державного бюджету, або ж новими запозиченнями від міжнародних офіційних партнерів чи МФО. При цьому, останні за інших рівних умов могли би бути спрямовані до бюджету для фінансування нагальних видатків. Запозичення ДП є гарантованими державою, а тому, за наявності проблем, борг лягає на плечі держави.

Саме тому важливо моніторити ситуацію щодо поточного фінансового стану держпідприємств та здійснювати стрес-тестування. Якраз такий аналіз та оцінка мають бути здійснені в межах цього структурного маяка для великих ДП, що найбільше постраждали від повномасштабної війни.

До проєкту Держбюджету на 2025 рік Мінфін подав додатки, в яких представив квазіфіскальні втрати від ДП, а також звіт про фіскальні ризики, в яких надано оцінку квазіфіскальних втрат, а також результати стрес-тестування ДП.

МАЯК №26 Середньострокове бюджетне планування: аналіз та оновлення
(кінець жовтня 2024 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: в процесі

Відновлення середньострокового бюджетного планування було серед важливих напрямків змін у вже виконаних структурних маяках. Так, як додаткові матеріали до проєкту Держбюджету на 2024 рік було подано середньострокові прогнози видатків та доходів і також звіт про фіскальні ризики. Середньострокове бюджетне планування збільшує сталість шляхом забезпечення передбачуваної бюджетної політики.

Саме тому за допомогою експертів МВФ уряд планує проаналізувати свій досвід з підготовки Бюджетної декларації (не дуже багатий, оскільки лише одна Бюджетна декларація була ухвалена).

Діагностична оцінка стане основою для підготовки Бюджетної декларації на 2026-2028 роки. В ній хочуть дещо змінити підходи до підготовки до процесу управління державними фінансами “знизу-вгору”, щоб відобразити більшу частку видатків та втрати на фінансування державної служби.

В аналіз буде додано також процес підготовки Бюджетної декларації на 2025-2027 рік, яку КМУ ухвалив 28 червня 2024 року зі затримкою (за законодавством це мало бути зроблено до 1 червня)

МАЯК №27 Ухвалення змін до Митного кодексу України у відповідності до кращих світових практик
(кінець жовтня 2024 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: в процесі

Сьогодні бізнес визначає проблемними митні питання, а роботу Державної митної служби експерти часто називають неефективною. Різні недоліки як законодавства, так і практики призводять до контрабанди та мінімізації митної вартості, що означає втрату доходів бюджету, які сьогодні нагальні для фінансування оборони та безпеки.

Саме тому визначено, що до кінця жовтня парламент має ухвалити зміни до Митного кодексу, які мають також до цієї дати набути чинності. Як зазначено в Меморандумі, ці зміни мають бути узгоджені з нормами ЄС. ДМС має далі підпорядковуватись Мінфіну. Оскільки часто бізнес скаржиться на корупцію в ДМС, то одним з напрямів змін має було посилення добросовісності персоналу та запровадження процесу відбору керівництва на основі прозорого конкурсу за участі міжнародних експертів. Також зазначено, що інші реформи у 2024 році включають (i) модернізацію рамок умов для притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил та (ii) розробку критеріїв для оцінки впливу Антикорупційної програми ДМС.

Парламент вже ухвалив два законопроекти, які разом відповідають вищезазначеним положенням: [№10411](#) та [№6490-д](#). Вони відправлені на підпис Президенту, сподіваємось, що скоро будуть підписані.

МАЯК №28 Визначення зв'язку між Бюджетною декларацією та капвиздатками
(кінець грудня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

Цей маяк є фактично продовженням кроків з підвищення ефективності управління публічними інвестиціями, дорожню карту з реформування яких ухвалено на виконання структурного маяка 19.

З огляду на потребу фінансувати відбудову передбачено, що уряд ухвалить постанову, яка передбачатиме чіткий зв'язок між середньостроковим бюджетним плануванням та пріоритетами відновлення. Мінфін має при цьому відігравати ключову роль (що фактично є відповіддю на протистояння між Мінфіном та Мінвідновлення, яке фактично виникло в четвертому кварталі 2023 року).

При цьому визначена важлива роль координації Мінфіну та лінійних міністерств, які відповідають за реалізацію інвестиційних проєктів в публічній сфері.

МАЯК № 29 Системні держбанки підпадають у сферу роботи Мінфіну.
Несистемні банки у держвласності не рекапіталізуються за рахунок держави.
(постійно)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Три банки у власності держави зареєстровані на КМУ (Ощадбанк, Укресімбанк, Приватбанк). Укргазбанк та Сенс банк - акції держави в особі Мінфіну. На практиці функції акціонера держбанків виконує переважно Мінфін, хоча ключові рішення приймає Уряд з подання Мінфіну.

За час війни націоналізовано Сенс банк (колишній Альфа), PINbank (Перший інвестиційний банк). Сенс банк було продано державі за 1 грн ФГВФО в рамках процедури виведення з ринку через санкції проти його власників. 17 січня 2024 року 89% акцій PINBank було зареєстровано на державу в особі ФДМ на підставі рішення ВАКС про застосування санкцій проти колишнього власника, що набуло чинності у березні 2023 року. 4 вересня 2024 року 100% акцій Мотор Банку було зареєстровано на державу у особі Фонду Держмайна. Це відбулось також за рішенням ВАКС про застосування санкцій, яке набуло чинності у червні.

Наразі маяк виконано: всі державні банки окрім PINbank та Мотор Банку є системними і Мінфін відповідає за їх управління або безпосередньо або через рішення Уряду розроблені Мінфіном. Наскільки відомо два несистемні банки наразі не потребують рекапіталізації, але є збитковими.. Оскільки маяк є постійним, стан його виконання може змінитись у майбутньому.

МАЯК №30 Підготовка засад оздоровлення банків
(кінець грудня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

ФГВФО, Міністерство фінансів та НБУ мають підготувати засади оздоровлення банківської системи.

Засади оздоровлення банків включатимуть: (i) механізми підтримки ФГВФО; (ii) заходи з посилення операційної готовності банківської системи до непередбачуваних ситуацій; (iii) вдосконалення процедур виведення банків з ринку та заходів раннього втручання; та (iv) узгодження критеріїв відповідності контрагентів за операціями грошово-кредитної політики НБУ та за операціями кредитора останньої інстанції з найкращими міжнародними практиками.

Як проміжні кроки, ФГВФО та НБУ мали підготувати у консультаціях із зацікавленими сторонами з МФО (i) діагностичну записку до кінця лютого 2024 року з метою оцінки поточної інфраструктури виведення неплатоспроможних банків з ринку, включно з аналізом поточних проблем; та (ii) на основі діагностики ухвалити до кінця квітня 2024 року дорожню карту, яка визначатиме порядок денний реформ для подальшого зміцнення спроможності органів влади до врегулювання та управління кризами у фінансовому секторі, зокрема щоб усунути ключові недоліки до кінця грудня 2024 року.

МАЯК №31 Нова методологія оцінки ризиків при здійсненні нагляду
(кінець грудня 2024 року (перенесено з кінця червня))

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

НБУ має запровадити методології оцінки ризиків при здійсненні нагляду з метою прийняття поінформованих рішень про пріоритети наглядової діяльності. Методологія буде застосована до всіх банків, а план наглядових дій підготують до кінця грудня 2024 року. Покращуючи результати нагляду, Національний банк також планує також підвищити ефективність нагляду через покращення розподілу ресурсів та процесів шляхом коригування організаційної структури банківського нагляду. Це доповнюватиметься посиленням професійного потенціалу банківського нагляду шляхом розробки необхідних професійних профілів та запровадження багаторічної програми навчання для нових працівників.

МАЯК №32 Аудит фінансового стану ТКЕ до та після лютого 2022 року (кінець жовтня 2024 року)*

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

Виконання маяка дозволить з'ясувати обсяг заборгованості та фінансовий стан компаній централізованого тепlopостачання, в тому числі причини накопичення заборгованості до та від початку війни, напередодні опалювального сезону 2024/25 років. Так, за [даними](#) НАК "Нафтогаз України" станом на 21 лютого 2022 року сумарна прострочена заборгованість підприємств ТКЕ та ТЕЦ перед компанією складає 49,1 млрд грн (з них 39,3 млрд грн за газ для виробництва теплової енергії). На початок опалювального сезону 2023 року заборгованість держави з різниці в тарифах [складала](#) близько 36 млрд грн, а за попередніми [розрахунками](#) у 2024 році - перевищить 54 млрд грн. Водночас заборгованість виробників теплової енергії (тепlopостачальних підприємств, ОСББ/ЖБК, управителів багатоквартирних будинків) за спожитий природний газ станом на 25.04.2024 складає 100,4 млрд грн, що значно перевищує суму різниці в тарифах (34,2 млрд грн), яку підтверджені протоколами територіальних комісій станом на 01.07.2023 р. Тому оздоровлення фінансового стану підприємств тепlopостачання у першу чергу залежить від вжиття заходів, спрямованих на погашення зазначеними підприємствами заборгованості за природний газ, не пов'язаної з різницею в тарифах. Так, загальна сума заборгованості населення за спожиті комунальні послуги у сфері тепlopостачання станом на 01.03.2024 р. становить 35,9 млрд гривень.

У [Листі про наміри](#) від 1 грудня 2023 року українська сторона зазначила, що підприємства теплокомуненерго (ТКЕ) накопичили значний обсяг заборгованості перед "Нафтогазом" до і після початку війни, яка є наслідком накопиченої різниці в тарифах та впливу війни. Питання буде вирішено комплексно, коли зменшиться тиск на бюджет, пов'язаний з війною, шляхом розробки нової тарифної методології. Втім підписанти (Президент, прем'єр-міністр, міністр фінансів і голова НБУ) також додали, що буде визначено обсяг заборгованості та фінансовий стан ТКЕ за допомогою кабінетного аудиту, проведеного авторитетною аудиторською фірмою, що розрізнить заборгованість, що утворилася до та після лютого 2022 року. Крім того, за результатами консультацій з МВФ, проведених на виконання пункту 6.1 протоколу № 64 засідання Кабінету Міністрів України від 06.06.2023 р., встановлено, що джерела для проведення розрахунків з різниці в тарифах мають бути бюджетно нейтральними для Державного бюджету України та не порушувати фіскальну стійкість держави, збереження якої є одним із ключових пріоритетів Програми МВФ.

* дедлайн перенесено з кінця червня 2024 року

МАЯК №32 Аудит фінансового стану ТКЕ до та після лютого 2022 року (кінець жовтня 2024 року)

(продовження)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

В кінці грудня 2023 року у Верховній Раді було зареєстровано [законопроект №10383](#) “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо компенсації різниці в тарифах”, який зокрема розроблявся з метою вирішення проблеми заборгованості ТКЕ. Втім, станом на вересень 2024 року законопроект все ще перебуває на розгляді, а Мінфін в [експертному висновку](#) не підтримує прийняття.

В свою чергу, 20 травня у Верховній Раді було зареєстровано новий [законопроект №11273](#) “Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання кредиторської заборгованості підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення”, щоб зокрема уточнити та конкретизувати окремі положення законодавчих актів щодо врегулювання кредиторської заборгованості підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення. Станом на кінець вересня 2024 року законопроект перебуває на розгляді.

Питання з проведенням аудиту ТКЕ не нове. Ще у 2019 році уряд [доручав](#) Мінрегіону і Держаудитслужбі провести аудит всіх ТКЕ на предмет об’єктивності вартості тепла і води. У січні 2022 року, до початку повномасштабного вторгнення Кабмін знову [доручив](#) провести аудит того, наскільки діяльність “Нафтогазу” (зокрема, контракти з фіксованими цінами) є субсидіюванням цін на газ для населення і ТКЕ. З лютого по вересень 2023 року Державна аудиторська служба України [перевірила](#) ряд теплопостачальних підприємств у різних регіонах, які мають право на відшкодування з бюджету різниці в тарифах та виявила завищення суми відшкодування різниці в тарифах на більш ніж 4 млрд грн.

Сукупно згадана інформація не може свідчити про виконання маяка, який повинен відображати точну діагностику проблеми боргів ТКЕ до війни та після лютого 2022 року, що дозволить почати їх комплексне врегулювання.

МАЯК №33 Оптимізувати та підвищити ефективність роботи ВАКС

(кінець квітня 2024 року (перенесено з кінця березня 2024 року))

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

Необхідність реалізації маяка зумовлена надмірно тривалим розглядом ВАКС кримінальних проваджень через велике навантаження на суддів. Для розв'язання цієї проблеми українська сторона зобов'язалася внести зміни до законодавства в частині розгляду справ в першій інстанції одним антикорупційним суддею або колегією з трьох антикорупційних суддів.

В кінці березня 2024 року до парламенту було внесено [законопроект № 11130](#). Згідно з пояснювальною запискою законопроект направлений на підвищення ефективності розгляду судом проваджень без порушення процесуальних строків у зв'язку чим пропонується надати суду можливість розглядати окремі справи суддею одноособово.

24 квітня 2024 року ВРУ ухвалила в цілому згаданий законопроект. Передбачається, що розгляд справ в суді першої інстанції здійснюється одноособово. При цьому визначено можливість розгляду справ колегіально судом у складі трьох суддів лише за клопотанням обвинуваченого щодо окремих категорій злочинів.

МАЯК №34 Завершити зовнішній аудит НАБУ та опублікувати його звіт

(кінець вересня 2024 року)

Сфера: управління/протидія корупції

Статус: в процесі

Питання проведення зовнішнього аудиту НАБУ вже досить давно на українському порядку денному. На необхідності його проведення неодноразово вказував і Міжнародний валютний фонд, і Європейська комісія. У [Меморандумі про економічну та фінансову політику від 5 грудня 2018 року](#) українська сторона пообіцяла до кінця липня 2019 року завершити зовнішній аудит НАБУ. Однак маяк так і не був реалізований.

У межах поточної програми українська сторона до кінця вересня 2024 року має провести зовнішній аудит НАБУ за участі трьох незалежних експертів з міжнародним досвідом та оприлюднити його звіт.

На початку вересня поточного року стало відомо, що Кабмін [затвердив](#) склад Комісії з проведення аудиту діяльності НАБУ. Комісію сформовано на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод за останні три роки до проведення оцінювання надавали Україні міжнародну технічну допомогу у сфері запобігання та протидії корупції.

Водночас 4 вересня 2024 року відбулася [зустріч](#) НАБУ та МВФ, де зокрема обговорювалося питання аудиту Бюро. Окрему увагу представники МВФ приділили необхідності якнайшвидшого проведення незалежного аудиту діяльності НАБУ за принципами прозорості та відкритості. Припускаємо, що під час зустрічі також було обговорено питання перенесення термінів виконання структурного маяка, адже навряд вдасться реалізувати його вчасно.

МАЯК №35 Скасувати «правки Лозового » та дозволити САП керувати запитами про екстрадицію та взаємну правову допомогу

(кінець жовтня 2024 року)

Сфера: управління/протидія корупції

Статус: в процесі

Оновлений [Меморандум від 17 червня 2024 року](#) передбачає, що з метою посилення ефективних процедур розслідування корупційних злочинів будуть введені в дію зміни до КПК, зокрема щодо:

- надання можливості Генеральному прокурору делегувати САП управління запитом про екстрадицію та взаємну правову допомогу у зв'язку з розслідуванням корупційних злочинів;
- скасування обов'язкового закриття досудових розслідувань у зв'язку зі спливанням строків досудового розслідування після повідомлення про підозру (так звані «правки Лозового»*);
- надання слідчому судді повноваження після закінчення граничного строку та за клопотанням обвинуваченого або потерпілих осіб своєчасно спонукати прокурорів прийняти рішення щодо досудового розслідування (чи то закриття провадження, чи то завершення досудового розслідування), або відмовити у задоволенні клопотання.

Питання скасування «правок Лозового» вже давно стоїть на українському порядку денному. Посли країн «Великої сімки» (G7) ще у [листі](#) від листопада 2023 року до спікера ВРУ зазначили про необхідність скасувати у КПК обмеження щодо строків досудового розслідування до повідомлення про підозру, «щоб запобігти передчасному закриттю справ». В грудні 2023 року ВРУ лише частково скасувала «правки Лозового». Тож не дивно, що Меморандум з МВФ від 17 червня 2024 року було доповнено сам таким маяком.

**«Поправки Лозового» — це низка змін до Господарського процесуального, Цивільного процесуального, Кримінального процесуального кодексів, а також до Кодексу адміністративного судочинства України та інших нормативно-правових актів, запропоновані народним депутатом Андрієм Лозовим.*

МАЯК №36 Створити новий адміністративний суд замість ліквідованого

(кінець грудня 2024 року (перенесено з кінця липня 2024 року))

Сфера: управління/протидія корупції

Статус: в процесі

RRR4U
ОАСК

У грудні 2022 року парламент ліквідував ОАСК, який розглядав спори за участю центральних органів виконавчої влади. Справи ОАСК мали перейти до Київського окружного адміністративного суду, доки не буде створено новий Київський міський адміністративний суд.

Однак, Європейська комісія у своєму [Звіті](#) опублікованому у листопаді 2023 року зазначила, що після ліквідації ОАСК доступ до правосуддя у справах за участю центральних органів влади погіршується, оскільки новий суд ще не створено, а суд, на який покладено тимчасові повноваження, переповнений. Тому ЄК так само як і МВФ вказує, на необхідність створення нового адміністративного суду укомплектованого належним чином перевіреними суддями.

Тож українська сторона зобов'язалася ухвалити закон про створення Вищого адміністративного суду України (з палатами першої та апеляційної інстанцій), в якому розглядатимуться адміністративні справи проти національних державних органів (наприклад, НБУ, НАБУ, НАЗК) суддями, які пройшли належну перевірку на професійну компетентність та добросовісність, з вирішальним і визначальним голосом незалежних експертів з міжнародним досвідом у складі Громадської ради міжнародних експертів.

В кінці березня 2024 року стало [відомо](#), що КМУ розробив законопроект про Вищий адміністративний суд України. Однак станом на кінець вересня 2024 року немає інформації про те, що згаданий законопроект внесено на розгляд парламенту.

МАЯК №37 Вдосконалення управління держпідприємствами

(кінець жовтня 2024 року (перенесено з кінця серпня))

RRR4U

Сфера: корпоративне управління ДП

Статус: в процесі

Роками державні підприємства (ДП) були подекуди джерелом неефективності та фіскальних ризиків. Для підвищення ефективності було запроваджено, але досі не завершено реформу корпоративно управління ДП.

В Меморандумі українська сторона зазначила про наміри підвищити ефективність управління ДП через подальше реформування корпоративного управління ДП у тісній співпраці з міжнародними партнерами, зокрема:

- прийняти закон про корпоративне управління ДП (йшлося про [законопроект № 5593-д](#) щодо вдосконалення корпоративного управління, який було ухвалено за основу ще в липні 2021 року та в [цілому](#) в лютому 2024 року;
- імплементація відповідних підзаконних актів;
- оцінка фінансового стану та фіскальних ризиків державних підприємств у політиці державної власності до кінця березня 2024 року (як проміжний крок виконання структурного маяка №28)
- Як **структурний маяк** передбачено розробку комплексної політики державної власності та дивідендів, а також стратегії приватизації. Найвірогідніше, що стратегія приватизації буде враховувати минулі підходи до триажа.

Це важливий маяк, оскільки сьогодні політика власності фактично відсутня, що не дозволяє ДП ефективно працювати. Частка дивідендів, яку мають спрямувати в бюджет, визначається щороку радше виходячи з потреб бюджету, а не необхідності ДП працювати ефективно.

Варто додати, що МВФ не підтримує озвучену українськими політиками ідею про створення державного холдингу, що об'єднуватиме всі держпідприємства. [На думку](#) експертів Фонду, це є передчасним з огляду на фінансові та потенційні ризики управління.

Однак, тоді як завданням стоїть поліпшити управління ДП, насправді влада не завжди дотримується кращих стандартів: з порушеннями було звільнено голову правління Укенерго, а двоє незалежних членів наглядової ради подали у відставку. Тепер міжнародні партнери очікують призначення нових членів наглядової ради не пізніше грудня 2024 року.

Моніторинг виконання індикаторів Плану України

виконано
вчасно

виконано
не вчасно

в процесі

не виконано

Що очікувати від Ukraine Facility та Плану України в III кварталі 2024 року?

Що встигли зробити у серпні

- 6 серпня Рада ЄС дала «зелене світло» виплаті грантів та позик за виконані 9 індикаторів II кварталу 2024 року.
- 13 серпня до Державного бюджету України надійшло 4,2 млрд євро від ЄС (2,7 млрд євро пільгового фінансування та 1,5 млрд євро грантового).
- 16 серпня Мінекономіки запустило інформаційну панель для моніторингу виконання Плану України за програмою Ukraine Facility від ЄС.
- 6 вересня Державну аудиторську службу наділили статусом Служби координації боротьби із шахрайством в рамках Ukraine Facility.

Чого очікувати далі

- Наступний транш Україна може отримати до кінця 2024 року, за умови виконання всіх 9 індикаторів третього кварталу.
- По виконанню всіх індикаторів Україна має направити відповідний запит на 4,2 млрд євро до Єврокомісії.
- В свою чергу, Єврокомісія та Рада ЄС, має підтримати рішення про виділення коштів.

Очікуване фінансування за Планом України на 2024 рік (млрд €)

Сума за успішне виконання всіх індикаторів для IV кварталу не відображена на діаграмі, оскільки фактичне отримання Україною коштів відбудеться не раніше 2025-го року.

Карта виконання індикаторів Плану України

	II 2024	III 2024	IV 2024	I 2025	II 2025
Реформа державного управління				1.1	
Управління державними фінансами / активами	2.2 2.3 2.7 6.2		2.1 6.1	6.6	
Боротьба з корупцією та відмиванням грошей / судова влада	4.2	4.1 4.4 4.6	3.6	4.3 4.7	3.5 3.8
Бізнес-середовище / людський капітал	8.3	7.6 8.1	7.5 8.7	7.2 7.11	7.1 7.10 8.4
Енергетика / зелений перехід та захист довкілля / критичні мінерали	10.1 10.15	10.8 15.1 15.10	10.2 10.10 13.1	13.5 15.2 15.5	10.4 13.3 13.4 15.6
Агропродовольчий сектор / транспорт	12.8		11.1 11.2 12.1 12.5	12.3 12.7	
Децентралізація та регіональна політика		9.5	9.6	9.1 9.4	9.2
Цифрова трансформація				14.1 14.2 14.3	
Фінансові ринки					5.4

- Виконано
- Виконано не вчасно
- В процесі
- Не виконано

Індикатор №2.2. Схвалення плану цифровізації Державної митної служби

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: виконано вчасно

В грудні 2023 року було схвалено Національну стратегію доходів (НСД), яка передбачає ухвалення довгострокового Національного стратегічного плану цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Державної митної служби (ДМС). Цей план має враховувати багаторічний стратегічний план ЄС для митниці (MASP-C), що є інструментом управління та планування, який визначає розвиток електронних митних систем у межах ЄС.

Мінфін відповідно до цього положення НСД ухвалив [Довгостроковий національний стратегічний план](#) цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Держмитслужби в лютому 2024 року, що раніше за визначений в Плані України дедлайн.

План передбачає кроки до 2026 року, які зокрема включають розробку функціональних і технічних специфікацій для нових електронних систем на основі найкращих практик ЄС, впровадження Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS), запровадження принципів кіберзахисту, впровадження безпаперових процедур, побудову надійних та сучасних ІТ-систем митниці.

Індикатор №2.3. Схвалення Бюджетної декларації на 2025-2027

роки

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: в процесі

В межах програми МВФ передбачено кілька структурних маяків, які покликані відновити середньострокове бюджетне планування, щоб підвищити прогнозованість та передбачуваність фіскальної політики в середньостроковій перспективі. Частина з цих маяків вже було виконано, зокрема відновлено чинність законодавства, яке передбачає розробку Бюджетної декларації. Частина структурних маяків ще попереду.

Відповідно до вже ухвалених рішень, уряд зараз працює над розробкою Бюджетної декларації на 2025-2027 роки. За підготовку Декларації відповідає Мінфін і вона буде ґрунтуватися на середньостроковому економічному прогнозі, який розробляє Мінекономіки.

Документи середньорічного прогнозу та Бюджетної декларації на 2025-2027 року мають бути схвалені урядом.

Відповідно до [Бюджетного кодексу](#), Мінфін повинен подати Бюджетну декларацію на розгляд КМУ до 15 травня, а уряд має її схвалити не пізніше, ніж 1 червня. Саме тому процес підготовки Декларації вже на фінальній стадії.

Бюджетну декларацію було врешті-решт схвалено 28 червня 2024 року, в останній робочий день кварталу. Ймовірно, це пов'язано з тим, що чекали позитивного рішення Виконавчої ради МВФ щодо четвертого перегляду Програми. Так, макропоказники, на яких ґрунтуються бюджетні показники Декларації на 2025-2027 роки, відрізняються від макропрогнозу МВФ. Бюджетна декларація містить прогнозні доходи, однією зі складових яких є додатковий пакет податкових заходів. Оскільки немає визначеності щодо сум міжнародної підтримки, вона залишається обмеженою, що змусило уряд передбачити зменшення видатків на майже всі функції, окрім оборони, у 2025 році, а в подальші два роки і на оборону також. Очікуване стрімке зниження дефіциту є малореалістичним, а тому нагальною є потреба збільшення міжнародної допомоги.

Індикатор №2.7. Схвалення Плану заходів з реалізації Дорожньої карти щодо реформування управління публічними інвестиціями

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: виконано

Фактично це продовження виконання кроків, передбачених в програмі МВФ: структурний маяк 19 передбачав ухвалення [Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями](#), яку уряд схвалив в грудні 2023 року.

Підвищення якості управління публічними інвестиціями (УПІ) дозволить більш ощадливо та ефективно використовувати державні кошти в умовах обмежених бюджетних ресурсів . Одним з кроків має стати уніфікація підходів УПІ та конкурсний відбір проєктів для бюджетного фінансування.

Зараз йдуть напрацювання Плану заходів з реалізації Дорожньої карти. Одним з елементів управління інвестицій має стати Електронна система відповідальної відбудови - DREAM.

[За доступною інформацією](#) План заходів з реалізації Дорожньої карти реформування УПІ було ухвалено 18 червня 2024 року. Водночас досі не оприлюднено текст Плану.

Індикатор №4.2. Призначення нового голови Національного агентства з питань запобігання корупції

(II квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано вчасно

У межах виконання цього індикатору Кабінет Міністрів України мав оголосити та провести конкурс на зайняття посади голови Національного агентства з питань запобігання корупції.

13 листопада 2023 року на офіційній вебсторінці Кабінету Міністрів України було оприлюднено [Оголошення про умови та строки проведення конкурсу](#) на посаду Голови Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК).

За результатом проведеного конкурсного відбору Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.02.2024 року № 162-р Павлушика Віктора Володимировича було призначено Головою Національного агентства з питань запобігання корупції.

Індикатор №6.2. Набуття чинності Закону про корпоративне управління держкомпаній

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними активами

Статус: виконано вчасно

В лютому парламент ухвалив закон, що вдосконалює корпоративне управління в Україні. В березні його підписав президент і закон набув чинності з дня опублікування.

Фактично, це було зроблено раніше, ніж передбачено в Плані України, оскільки в позиці на підтримку політики від Світового банку (DPL) саме ухвалення цього закону було однією з трьох умов отримання коштів. Кошти Україна отримала від Світового банку у березні 2024 року.

Відповідно до ухваленого закону державні компанії повинні мати наглядові ради, повноваження та відповідальність яких були уточнені, уряд має розробити політику державної власності. Також запроваджено механізму комплаєнсу, управління ризиками та внутрішнього аудиту.

Для стратегічних компаній акціонер з Міністерством фінансів встановлює вимоги через листи очікування з показниками рентабельності, ліквідності та платоспроможності.

Індикатор №8.3. Набрання чинності законодавства щодо перегляду правової основи діяльності БЕБ

(II квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: виконано

Україна має ухвалити новий закон про БЕБ, якому треба надати чіткі повноваження у сфері розслідування великих економічних злочинів відповідно до передової практики, а також створити правові основи діяльності БЕБ в частині відбору керівництва та персоналу. У законі буде дотримано існуюче розмежування слідчих повноважень БЕБ та НАБУ.

Нове законодавство відкриє шлях до оновлення керівництва та детективів БЕБ на прозорих конкурсах. Це дасть шанс перетворити бюро на ефективний орган, що запобігатиме економічним злочинам та схемам, які завдають збитків бюджету.

20 червня Верховна рада ухвалила законопроект №10439, текст якого погоджений з вимогами міжнародних партнерів. 28 червня його підписав президент і закон набрав чинності.

Далі необхідно обрати професійного, незалежного керівника БЕБ і розпочати процес реформування інституції. Закон передбачає зміну керівництва та переатестацію всіх працівників бюро. Обирати голову буде комісія з шести членів, три з яких призначена міжнародниками та три — Кабміном.

Індикатор №10.1. Розроблення та затвердження Інтегрованого національного плану з енергетики та клімату

(II квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: виконано вчасно

У межах виконання індикатору Кабінет Міністрів має затвердити Інтегрований національний план з енергетики та клімату для встановлення національних цілей кліматичної нейтральності та забезпечення належного планування.

14 лютого 2024 року [проєкт](#) Національного плану з енергетики та клімату України 2025-2030 (НПЕК) було опубліковано на сайті Міністерства економіки. Протягом місяця проводились громадські обговорення та збір пропозицій та зауважень до проєкту документу. 4 березня проєкт НПЕК було [презентовано](#) на засіданні Консультативної групи високого рівня (HLAG), [15 березня](#) - органам місцевого самоврядування, а [14 травня](#) - на слуханнях Комітету Верховної Ради з питань екополітики та природокористування. Додатково, 13 червня проєкт НПЕК було [презентовано](#) на Міжнародній конференції з відновлення України (URC2024).

25 червня НПЕК було [схвалено](#) розпорядженням Кабінету Міністрів України, а текст [опубліковано](#) на сайті Мінекономіки.

Розробка проєкту НПЕК здійснювалась Міністерством економіки за підтримки групи експертів аналітичного центру DiXi Group та ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» з урахуванням досвіду підготовки подібних документів державами-членами ЄС та Договірними Сторонами Енергетичного Співтовариства, за підтримки Посольства Великої Британії та ініціативи США Net Zero World.

Індикатор №10.15. Прийняття Стратегії термомодернізації будівель на період до 2050 року та Плану заходів з її реалізації

(II квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: виконано вчасно

У рамках реформи з підвищення енергоефективності в громадських будівлях та удосконалення процедур публічних закупівель з урахуванням вимог з енергоефективності передбачено прийняття Стратегії термомодернізації будівель на період до 2050 року та Плану заходів з її реалізації.

Відповідно до [Розпорядження](#) Кабінету Міністрів від 29 грудня 2023 р. № 1228-р затверджено Стратегію термомодернізації будівель України до 2050 року, концепцію Державної цільової економічної програми підтримки термомодернізації будівель до 2030 року, та Операційний план заходів з реалізації у 2024 – 2026 роках, де викладено довгостроковий план поступового оновлення фонду будівель України з урахуванням енергоощадних технологій.

Таким чином, індикатор є виконаним у повному обсязі.

Індикатор №12.8. Ухвалення стратегії з протимінної діяльності до 2033 року та системи пріоритезації територій, що підлягають розмінуванню
(II квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

Плану України передбачає затвердження стратегічного документа з протимінної діяльності на період до 2033 року, а також системи (критеріїв) пріоритезації територій, що підлягають розмінуванню з огляду на їх економічну, соціальну, безпекову важливість. Відповідне регулювання надзвичайно важливе, оскільки багато української землі було заміновано та потребує розмінування. Тому економічне відновлення на деокупованих територіях починається з розмінування. При цьому, за даними Мінекономіки Україні бракує машин та обладнання для розмінування, що робить важливим питання пріоритезації для розмінування територій. Саме чіткі критерії та прозорі механізми знизять корупційні ризики та допоможуть досягнути більших економічних вигод від розмінування.

В лютому 2024 року Міноборони повідомило про схвалення Національним органом з питань протимінної діяльності [проекту](#) Національної стратегії з питань протимінної діяльності до 2033 року. Документ було спрямовано на затвердження Радою національної безпеки та оборони.

В березні Мінекономіки повідомило про початок роботи над [Операційним планом](#) впровадження цієї стратегії до 2026 року.

Хоча початково планували ухвалити Стратегію протимінної діяльності рішенням РНБО і відповідно її затвердження Указом Президента, врешті-решт Стратегію протимінної діяльності до 2033 року та операційний план до неї на 2024-2026 роки ухвалили [Постановою КМУ](#) 28 червня 2024 року.

**Індикатор №4.1. Збільшення штату співробітників
Спеціалізованої антикорупційної прокуратури**

(III квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано вчасно

У межах виконання цього індикатора Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі мало бути надано можливість збільшити чисельність співробітників з 10% до не менше ніж 15% від чисельності співробітників Національного антикорупційного бюро.

На виконання цього індикатора Верховна Рада України прийняла законопроект № [10060](#) від 08.12.2023 року, яким було визначено, що загальна чисельність працівників Спеціалізованої антикорупційної прокуратури складає 15 відсотків від встановленої законом граничної чисельності центрального та територіальних управлінь Національного антикорупційного бюро України.

Індикатор №4.4. Набрання чинності змінами до Кримінального кодексу та Кримінального процесуального кодексу (III квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: в процесі

Для виконання цього індикатора варто прийняти декілька законів, що будуть спрямовані на удосконалення процедури про угоди зі слідством, зміни обчислення строків досудового розслідування та надання дозволу на одноособовий розгляд окремих справ суддею ВАКС, а не колегією.

На виконання цього індикатора Верховною Радою України прийнято 2 законопроекти — № [11130](#) про одноособовий розгляд та № [10060](#) про особливості обчислення строків досудового розслідування. На черзі — проект закону щодо удосконалення процедури укладання угод зі слідством. Суть цих змін має полягати, як [стверджують урядовці](#), у наданні більшої дискреції стороні обвинувачення і суду у виборі виду та (або) розміру покарання, призначеного на підставі угоди. Корупціонерам може бути надане право укласти угоду про визнання винуватості за умов каяття, відшкодування збитків та свідчення про інші відомі злочини, спільників, таким чином викриваючи їх. Так можна було б викривати великі схеми та їх організаторів.

Парламент **18 липня** прийняв за основу проект закону № [11340](#) щодо удосконалення інституту угод зі слідством, однак законопроект отримав широку критику як з боку українського громадянського суспільства, так і деяких інституцій ([НАБУ](#), [САП](#), [інші](#)). [Комітет ВРУ з питань антикорупційної політики](#) також у своєму експертному висновку вказав на наявність корупціогенного фактора.

У існуючому нині форматі законопроект створює корупційні ризики тим, що містить норму, яка передбачає можливість визначення за наслідком укладання угоди покарання у вигляді штрафу (навіть, якщо це покарання не визначене санкцією статті) без вимог щодо викриття спільників та відшкодування збитків. Фактично, дозволяє відкупитися від відповідальності за скоєне. Однак [депутати заповняють](#), що законопроект буде доопрацьовано до другого читання, що дозволить усунути закладені корупційні ризики.

До парламенту 17.09.2024 року було подано інший законопроект, який змінює регулювання інституту угод — № [12039](#). Загалом версія законопроекту справляє краще враження, аніж № [11340](#), однак і тут є прогалини, над якими важливо попрацювати народним обранцям, зокрема в частині сфери застосування інституту угод та спеціальної конфіскації. Поки що індикатор залишається невиконаним.

**Індикатор №4.6. Затвердження плану заходів з реалізації
Стратегії повернення активів на 2023–2025 роки**
(III квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано

У межах виконання цього індикатору Кабінет Міністрів України мав прийняти та опублікувати План заходів з реалізації Стратегії повернення активів на 2023–2025 роки.

Для цього Кабінет Міністрів утворив Міжвідомчу робочу групу з підготовки пропозицій щодо питань реалізації Стратегії повернення активів на 2023 - 2025 роки.

Відповідна [Постанова](#) від 17 листопада 2023 року № 1252 набрала чинності 5 грудня.

АРМА доопрацювало проєкт розпорядження та надіслало погоджений проєкт листом від 04.06.2024 для внесення на розгляд Уряду.

Цьому передувала робота АРМА та інших стейкхолдерів з розробки Плану. На строк розробки проєкту повпливала потреба в залученні додаткових стейкхолдерів за результатами правової експертизи, проведеної Міністерством юстиції України — Адміністрації Державної прикордонної служби України, Адміністрації Держспецзв'язку, Верховного Суду, НБУ, НКЦПФР, ДСА, ВАКС, САП.

У підсумку 13.08.2024 року [Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 759-р](#) було затверджено раніше підготований **план заходів** з реалізації Стратегії повернення активів на 2024-2025 роки.

Індикатор №7.6. Затвердження комплексної Стратегії демографічного розвитку до 2040 року

(III квартал 2024 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

Проект визначає причини вкрай напруженої демографічної ситуації в Україні та констатує її погіршення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України і тимчасової окупації частини території України.

Проект документу доступний на сайті Міністерства соціальної політики України [за посиланням](#).

Основними викликами та загрозами розвитку України визначені: швидке скорочення чисельності населення, низький рівень народжуваності, погіршення стану здоров'я населення, зростання чисельності осіб з інвалідністю, високий рівень передчасної смертності, масова вимушена еміграція населення, незаконне вивезення громадян України за кордон та масштабне внутрішнє переміщення населення.

Метою Стратегії визначено забезпечення довгострокового відтворення населення України, зокрема, і в несприятливих умовах (війни, епідемії, бідність, економічні кризи, екологічні та техногенні катастрофи), здатності людей адаптуватись до змін із збереженням та/або поліпшенням ключових соціально-демографічних характеристик.

Індикатор №8.1. Прийняття Плану заходів з дерегуляції

(III квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: Виконано

Індикатор передбачає прийняття рішення Уряду що затвердить План з дерегуляції (на заміну вже чинного Плану). Йдеться про скорочення кількості регулювань та зменшення контрольних-наглядових функцій, посилення ризик-орієнтованості перевірок.

На початку вересня Уряд затвердив оновлений [план заходів з Деререгуляції](#). Він передбачає 99 заходів, з яких значну частину планується виконати ще цього року. План передбачає переважно скасування ряду дозвільних документів, які на думку розробників плану є застарілими або неактуальними. Також йдеться про супроводження ряду дерегуляційних законопроектів поданих раніше Урядом у Верховній Раді в тому числі щодо державного контролю (5837) та у сфері ЗЕД (5167). Також є ряд заходів по вдосконаленню чинного регулювання.

Індикатор №9.5. Набрання чинності законодавством про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

(III квартал 2024 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: виконано

У 2020 році КМУ ухвалив [Державну стратегію](#) регіонального розвитку (ДСРР) на 2021-2027 роки. Водночас через повномасштабну війну нагально важливим стало питання її оновлення: Україна втратила частину територій, зруйновано окремі міста та села, пошкоджено або зруйновано об'єкти інфраструктури та житла по всій території України. Близько 6 млн осіб стали біженцями, а кількість ВПО становить близько 5 млн осіб.

Ці виклики мають бути враховані в оновленій ДФРР, яку Мінвідновлення розробляло з експертами у другій половині 2023 року. Проєкт оновленої ДФРР було [презентовано](#) в грудні 2023 року і пізніше її було допрацьовано.

Уряд ухвалив [оновлену ДСРР](#) 13 серпня, в якій визначено нові виклики, а також стратегічні та оперативні цілі.

Водночас не було оновлено [План заходів](#) зі впровадження ДСРР, хоча він по логіці мав би бути також змінений.

Все ж, цей індикатор переносимо до виконаних.

Індикатор №10.8. Імплементация Закону про REMIT

(III квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

У рамках виконання реформи ринку електроенергії щонайпізніше у третьому кварталі 2024 року НКРЕКП має схвалити вторинне законодавство на впровадження Регламенту (ЄС) №1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку (REMIT). Транспозиція основних норм відбулася у червні 2023 р. через прийняття Закону №3141-IX (Закону про REMIT).

Так, НКРЕКП вже було затверджено наступні процедури та вимоги:

- [Порядок](#) набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних (постанова від 27.12.2023 р. №2613);
- [Порядок](#) функціонування платформ інсайдерської інформації (постанова від 16.01.2024 р. № 137);
- [Вимоги](#) щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку (постанова від 27.03.2024 р. №614); 23 серпня 2024 р. НКРЕКП [оприлюднила](#) проєкт постанови «Про затвердження Змін до Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку». Збір зауважень та пропозицій тривав до 9 вересня.
- [Порядок](#) подання інформації щодо вчинення господарсько-торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами (постанова від 27.03.2024 р. №618, набирає чинності 02.07.2024 р.).

Втім, станом на кінець вересня за НКРЕКП залишається підготовка Технічного завдання на розроблення інформаційної системи для забезпечення виконання функцій НКРЕКП, щоб індикатор вважався повністю виконаним.

Індикатор №15.1. Набуття чинності Закону України про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення

(III квартал 2024 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

Індикатор спрямований на запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення.

Відповідний закон має впроваджувати інтегровані підходи в питаннях діяльності та контролю промислового забруднення на основі застосування найкращих доступних технологій та методів управління згідно з Директивою 2010/75/ЄС про промислові викиди.

29 травня у ВРУ за основу було прийнято [законопроект](#) №6004-д від 04.01.2023 р, про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля, що зокрема передбачав запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення. Втім, 19 червня проєкт закону було відхилено.

Втім, того ж дня у ВРУ було [зареєстровано](#) новий законопроект №11355 про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення, а вже 20 червня його було прийнято за основу із доопрацюваннями. 16 липня акт було прийнято в цілому, а на початку серпня [Закон №3855-IX](#) було підписано Президентом. Таким чином Закон про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення є прийнятим, втім документ набуде чинності лише у серпні 2025 року, а окремі положення щодо застосування висновків найкращих доступних технологій та методів управління - через 4 роки після припинення воєнного стану. Таким чином індикатор вважатиметься виконаним лише по набуттю чинності Законом.

Індикатор №15.10. Розроблення концептуальної записки, що визначає сферу відступів від правил ОВД та СЕО

(III квартал 2024 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: виконано

На виконання індикатора з оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО) очікується від Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів розроблення концептуальної записки, що визначає сферу відступів від правил ОВД та СЕО.

У кінці квітня 2024 року Міндовкілля опублікувало [проект](#) концептуальної записки для обговорення. Збір зауважень та пропозицій [тривав](#) до 30 травня. Відповідно до позиції, озвученої Міндовкілля під час громадського обговорення, що відбулось 14 травня 2024 року, [метою та завданням](#) Концептуальної записки є узагальнення усіх наявних відступів від процедур ОВД в єдиному документі, визначення органу, який приймає рішення про такі відступи, періоду застосування відступів та надання аргументації щодо причин їхнього застосування.

18 вересня Міндовкілля [оприлюднило](#) остаточну редакцію Концептуальної записки, що визначає сферу відступів від правил ОВД та СЕО, яка включає пропозиції, висловлені під час громадського обговорення.

Таким чином, індикатор можна вважати виконаним.

Індикатор №2.1. Схвалення стратегічного плану цифровізації ДПС

(IV квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: в процесі

У межах виконання цього індикатора передбачається прийняття Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Державної податкової служби з урахуванням рекомендацій, викладених у Національній стратегії доходів до 2030 року.

У межах виконання цього індикатора Державна податкова служба 05.07.2023 року оприлюднила [Дорожню карту](#) цифрової трансформації ДПС.

**Індикатор №3.6. Набрало чинності законодавство
щодо удосконалення режиму банкрутства**

(IV квартал 2024 року)

Сфера: судова влада

Статус: в процесі

Індикатор є частиною реформ врегулювання неплатоспроможності та виконання судових рішень.

Нове законодавство має бути зосереджено на запобіганні банкрутству та відновленні платоспроможності боржників, своєчасному виявленні ознак кризи на підприємстві, визначенні додаткових можливостей для відновлення платоспроможності компаній та доступності інформації для компаній про механізми запобігання неплатоспроможності та раннього попередження.

19 вересня 2024 року Верховна Рада ухвалила закон “Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та інших законодавчих актів України щодо імплементації Директиви Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу 2019/1023 та запровадження процедур превентивної реструктуризації” (проект №10143 від 12.10.2023). Тепер закон має підписати президент.

Індикатор №6.1. Ухвалення політики державної власності та ранжування державних компаній

(IV квартал 2024 року)

Сфера: управління державною власністю

Статус: в процесі

У березні набув чинності необхідний для розробки нової Політики закон, що оновив правила управління держпідприємствами (індикатор 6.2). Мінекономіки відповідно [почало](#) роботу над новою політикою, яка відповідно до вимог Закону повинна бути розроблена протягом шести місяців після його прийняття. Мінекономіки інформує про залучення технічної допомоги для розробки проєктів, але відзначає тривалий час необхідний для отримання результатів від міжнародних партнерів.

Наразі вже є чинні загальна політика державної власності та ухвалені органами управління держпідприємствами політики у їх сфері. Втім планується розробити нову узагальнену політику державної власності, що буде діяти для всіх держпідприємств. Також пропонується провести новий раунд оцінювання держпідприємств, на основі якого буде оновлено перелік підприємств, що планується зберегти у держвласності. Решту буде приватизовано або ліквідовано.

Індикатор №7.5. Затвердження двох стратегій: Стратегії реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за особами з інвалідністю та людьми похилого віку та Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024-2028 роки
(IV квартал 2024 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

Індикатор є частиною реформи для покращення соціальної інфраструктури.

Необхідно ухвалити розпорядження Кабінету Міністрів "Про затвердження Стратегії реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за особами з інвалідністю та людьми похилого віку" та розпорядження Кабінету Міністрів "Про схвалення Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024-2028 роки".

Згадані стратегії мають бути зосереджені на таких основних напрямках:

- розвиток соціальних послуг для підтримки сімей з дітьми, осіб з інвалідністю та людей похилого віку для самостійного життя в громаді та запобігання інституціоналізації;
- розвиток послуг з підтриманого проживання для осіб з інвалідністю та людей похилого віку, які потребують додаткової підтримки;
- забезпечення сімейними формами виховання (наприклад, прийомної сім'ї, опіка та усиновлення) дітей, які залишилися без піклування батьків.

Індикатор №8.7. Набрання чинності законодавством щодо відновлення заходів ринкового нагляду та контролю за нехарчовою продукцією, у тому числі перевірки безпеки продукції
(IV квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: виконано

З метою відновлення заходів ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції, у тому числі перевірок безпеки продукції, прийнята та набрала чинність постанова Кабінету Міністрів України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 №303 “Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» (щодо виключення державного ринкового нагляду зі сфери її застосування) та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 03.05.2022 №550 «Про припинення здійснення державного контролю нехарчової продукції в умовах воєнного стану».

Індикатор [виконано](#) постановою Кабміну №261 від 08.03.2024 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 і від 3 травня 2022 р. № 550”.

Це необхідно для гармонізації українського законодавства та стандартів з ЄС.

Індикатор №9.6. Набрання чинності законодавства для розвитку містобудування на місцевому рівні

(IV квартал 2024 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: в процесі

У межах виконання цього індикатору передбачається прийняття постанов Кабінету Міністрів щодо затвердження Порядку ведення містобудівного кадастру державного рівня, Єдиного державного адресного реєстру, Єдиного державного реєстру будівель і споруд, Єдиного державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць, внесення змін до постанов Кабінету Міністрів, що регулюють розроблення містобудівної документації у формі електронних документів, ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, інтеграції та інформаційної взаємодії реєстрів та кадастрів державного, регіонального та місцевого рівня.

На виконання цього індикатору Кабінетом Міністрів України розроблено [Постанову від 05.03.2024 року №254](#) «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо створення Єдиного державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, Єдиного державного реєстру адрес, Реєстру будівель та споруд у складі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва».

Індикатор №10.2. Запровадження ринкової концепції відновлюваної енергетики

(IV квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: у процесі

На виконання реформи з удосконалення нормативно-правової бази для збільшення частки відновлюваної енергетики (ВДЕ) та забезпечення стабільної роботи енергосистеми, Міністерство енергетики до кінця року має запровадити ринкову концепцію ВДЕ.

1 березня Кабінет Міністрів схвалив [Постанову № 232](#), якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів від 29 грудня 2019 року № 1175", чим передбачається удосконалення порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки відновлюваної електроенергетики. Зокрема, запроваджуються моделі контрактів на різницю для переможців аукціону за механізмом ринкової премії замість фіксованого викупу електроенергії, спрощуються умови участі в аукціонах для майбутніх учасників, запроваджуються можливості проведення аукціонів на будівництво об'єктів ВДЕ разом із установками зберігання енергії та інше.

Для повного виконання індикатора (є всі необхідні процедури та документи для проведення аукціонів) має бути прийнято графік проведення аукціонів на наступний рік та встановлення індикативних показників квот на 4 роки.

13 серпня Кабінет Міністрів відповідним розпорядженням [встановив](#) додаткову річну квоту підтримки підприємств, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел на 2024 рік у розмірі 110 МВт. Відповідно до графіка, пілотні аукціони з розподілу квоти підтримки планується провести вже у жовтні-листопаді цього року за процедурою, визначеною Порядком проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженим постановою КМУ від 27.12.2019 № 1175. 26 вересня ДП «Гарантований покупець» [оголосив](#) про проведення першого пілотного аукціону 31 жовтня із квотою в 11 МВт СЕС та максимальною ціною пропозицією 9 євроцентів за 1 кВт/год.

Очікується, що перші об'єкти електроенергетики, введені в експлуатацію за результатами проведення пілотних аукціонів, розпочнуть відпуск електричної енергії в мережу у 2025 році. Водночас, за [словами](#) профільного комітету ВРУ Андрія Геруса, до кінця 2024 року може відбутися пілотний аукціон на будівництво 100 МВт потужностей з ВДЕ.

Індикатор №10.10. Забезпечення незалежності НКРЕКП

(IV квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

У рамках виконання реформи із забезпечення незалежності НКРЕКП, Регулятор [розробив](#) План заходів щодо забезпечення своєї незалежності відповідно до міжнародних зобов'язань України, який разом з листом-обґрунтуванням у грудні 2023 року був надісланий Кабінету Міністрів.

27 грудня 2023 року НКРЕКП [схвалила](#) проєкт Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг". Цим рішенням Регулятор розпочав реалізацію [Плану заходів](#) щодо забезпечення незалежності НКРЕКП, який був розроблений на виконання міжнародних зобов'язань України в контексті європейської інтеграції, зокрема рекомендацій Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Проєкт Закону входить до [Плану](#) законопроектної роботи Верховної Ради на 2024 рік, де передбачався розгляд проєкту у липні 2024 року. Очікується, що прийняття цього законопроекту Верховною Радою після схвалення урядом забезпечить посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС, та переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ до ЄС.

Таким чином, розпочато кроки до виконання індикатора, що має завершитись до кінця 2024 року з прийняттям відповідного законодавства.

Індикатор №11.1. Прийняття оновленої Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року

(IV квартал 2024 року)

Сфера: транспорт

Статус: в процесі

Як свідчить опитування бізнесу, яке щомісяця проводить ІЕД, проблеми з доступом до логістики є однією з найбільших перешкод для діяльності бізнесу. Саме тому розвиток транспортної інфраструктури є важливим для економічної стійкості України та економічного зростання. Розвиток транспортних шляхів та доступність транспортних послуг полегшує рух товарів, як всередині держави, так і на експорт.

Саме заходи з поліпшення ситуації в транспорті буде йтись в запланованій до ухвалення Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року.

Так, відповідно до Плану України, Стратегія буде спрямовано на досягнення таких цілей:

- відбудова та розвиток конкурентоспроможної та ефективної транспортної системи відповідно до політики та стандартів ЄС, зокрема щодо транс'європейських транспортних мереж та цілей декарбонізації транспортного сектору, визначених на міжнародному та європейському рівнях (у тому числі шляхом розвитку напрямків залізничних, автомобільних та внутрішніх водних шляхів, включених до індикативних карт мережі TENT, цифровізації управління транспортною системою тощо);
- якісні пасажирські перевезення та безперешкодна мобільність;
- безпечний для людини та навколишнього середовища енергоефективний транспорт.

На початку липня Мінінфраструктури оприлюднило на обговорення [проєкт постанови КМУ](#) «Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2025–2027 роках». Пропозиції та зауваження до Стратегії та плану приймаються до 4 серпня 2024 року.

Індикатор №11.2. Прийняття Стратегії розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами-членами Європейського Союзу та Молдовою до 2030 року

(IV квартал 2024 року)

Сфера: транспорт

Статус: в процесі

У межах виконання цього індикатору передбачається прийняття Стратегії розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами-членами Європейського Союзу та Молдовою до 2030 року.

Стратегія зосереджуватиметься на таких основних сферах:

- реконструкція пунктів пропуску на кордоні з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією;
- створення мережі сервісних зон;
- спрощення процедур перетину кордону (цифровізація та запровадження спільного контролю) відповідно до стандартів Європейського Союзу.

Індикатор №12.1. Ухвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на період до 2030 року
(IV квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

Індикатор передбачає схвалення Стратегії Урядом.

Проект Стратегії наразі містить такі основні стратегічні цілі:

- Інклюзивна підтримка сільських господарств
- Досягнення продовольчої безпеки
- Забезпечення стійкості сільськогосподарського сектору
- Ефективне використання земель
- Кліматично орієнтоване сільське господарство
- Модернізація агропродовольчого сектору
- Створення умов для розвитку сільських територій

Проект Стратегії розроблено і було вперше представлено у березні. Доопрацьований текст був [презентований](#) на ширшу аудиторію у червні і [запропоновано](#) для громадського обговорення на сайті Мінагрополітики. Прийняття планують до кінця року.

Індикатор №12.5. Закон про Державний аграрний реєстр набув чинності

(IV квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

RRR4U

Індикатор є частиною реформи, що покликана вдосконалити офіційний публічний електронний реєстр фермерських господарств.

Відповідний закон має зосереджуватися на таких основних сферах:

- державний аграрний реєстр (ДАР) визнається офіційним публічним електронним реєстром у сфері аграрної політики та продовольчої безпеки з регламентацією його обов'язкових елементів, таких як порядок його ведення, визначення його даних та доступ третіми особами тощо;
- охоплення ДАР включає інформацію про зацікавлених сторін у всьому сільськогосподарському ланцюжку вартості, таких як сільськогосподарські виробники, харчові переробники, водокористувачі та інші;
- розширено функціональні можливості ДАР, що є передумовою для отримання фінансової допомоги та дозволяє цільове спрямування технічної допомоги, інших адміністративних послуг, а також введення аналітичної інформації тощо.
- реєстрація в ДАР є передумовою отримання будь-якого виду державної підтримки в аграрному секторі;
- обов'язкове оприлюднення реєстру бенефіціарів будь-яких програм державної підтримки в аграрному секторі, що реалізуються через ДАР.

19 вересня 2024 року Верховна Рада ухвалила закон “Про інформаційно-комунікаційну систему “Державний аграрний реєстр”” (проект №11063-д від 25.06.2024). Тепер закон має підписати президент.

Індикатор №13.1. Прийняття Закону України "Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року"

(IV квартал 2024 року)

Сфера: управління критично важливими мінералами

Статус: в процесі

У рамках виконання реформи з покращення планування та забезпечення оптимальних умов для залучення стратегічних інвесторів, одним із кроків є прийняття Закону України "Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року".

Відповідний [проект Закону](#) №6227 було зареєстровано ще 27 жовтня 2021 р. у Верховній Раді.

21 лютого 2024 року Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг [розглянув](#) законопроект та рекомендував головному Комітету з питань екологічної політики та природокористування внести його на розгляд Верховної Ради України для прийняття за основу у першому читанні. Додатково, [передбачено](#) супроводження у парламенті проекту Закону № 6227 у плані роботи Державної служби геології та надр України (III квартал 2024 року).

4 червня проєкт Закону (реєстр. №6227) було [прийнято](#) за основу. В свою чергу, Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування доручено доопрацювати зазначений проєкт із запитом на поправку і пропозиції суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд ВРУ у другому читанні. Період збору поправок і пропозицій тривав із 5 до 18 червня 2024 року.

Дані кроки свідчать про відновлення роботи над законопроектом на виконання індикатора.

Індикатор №1.1 **Набрання чинності законодавств щодо реформи оплати праці на державній службі**

(I квартал 2025 року)

Сфера: реформа державного управління

Статус: в процесі

Протягом років система оплати праці на державній службі була неефективна. Велику частку складала варіативна складова, що робила прогнозованість оплати праці низькою, а її розмір залежав від керівництва. Також велика частка варіативної складової стимулювала до утримання вільними вакантних посад, щоб сплачувати премії за рахунок економії фонду оплати праці. Така політика щодо визначення рівня оплати праці на державній службі не відповідає кращому міжнародному досвіду.

Індикатором 1.1. як раз передбачено набрання чинності законодавства (включаючи підзаконні нормативно- правові акти), що відповідає принципам державного управління, викладеним у програмі Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР, SIGMA). Реформа передбачає:

- впровадження оплати праці на основі класифікації посад за функціональним спрямуванням;
- чітке розділення заробітної плати на фіксовану, або гарантовану, частину та варіативну частину;
- зниження надбавки за вислугу років з 50% до 30%.

Частково відповідні зміни на 2024 рік було вже впроваджено [Постановою КМУ “Питання оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2024 році”](#): відповідно у 2024 році було змінено підходи щодо оплати праці на основі грейдів та зменшено варіативну складову оплати праці.. Водночас системно ці зміни мають бути визначені саме Законом: відповідний законопроект вже зареєстровано у ВРУ [№8222](#), який було прийнято за основу ще 28.07.2023 року.

Індикатор №4.3. Збільшити кадровий склад Вищого антикорупційного суду

(I квартал 2025 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: в процесі

Планом України було пропоновано збільшити кількість суддів Вищого антикорупційного суду (ВАКС) шляхом відновлення роботи Громадської ради міжнародних експертів (ГРМЕ). Для виконання цього заходу необхідно збільшити штатну чисельність суддів ВАКС на 60%, апарату ВАКС — на 40%.

Цей індикатор варто розглядати у тісному взаємозв'язку з іншими, що стосуються посилення спроможності антикорупційних інституцій, аби забезпечити останні можливістю справлятися з обсягами роботи у розумний термін без перенавантажень.

Ще на початку утворення суду, у 2018 році, Вища рада правосуддя (ВРП) погодила штатну чисельність ВАКС у складі 39 посад суддів, у тому числі 12 посад суддів в Апеляційній палаті.

У 2023 році до ВРП надійшли звернення Голови ВАКС із проханням збільшити кількість суддів ВАКС. За процедурою було також отримано висновок Державної судової адміністрації (ДСА), з підтримкою позиції від ВАКС, яка запропонувала ВРП визначити тимчасово, до затвердження нормативів кадрового забезпечення судів та здійснення на їх підставі нових розрахунків, кількість суддів Вищого антикорупційного суду – 63 посади, з яких суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду – 21 посада.

ВРП, заслухавши позиції ДСА та ВАКС, [вирішила тимчасово визначити](#) (до затвердження нормативів кадрового забезпечення судів та здійснення на їх підставі нових розрахунків) кількість суддів у ВАКС – 63 посади, з яких суддів Апеляційної палати – 21 посада. У листопаді 2023 року розпочався конкурс на 24 посади в ВАКС, однак він затягнувся, зокрема через вплив повноважень тодішнього складу ГРМЕ. Наприкінці квітня вдалося сформувати [новий склад ГРМЕ](#). Наразі конкурс перебуває на етапі [кваліфікаційного оцінювання кандидатів](#).

Що ж до збільшення штату апарату суду, то ВРП планувала у 2024 році довести чисельність [до 414](#) штатних одиниць з 326, що поки що не відповідає цільовому показнику в 40%.

Для продовження конкурсу на посаду судді ВАКС у ВРУ було зареєстровано та проголосовано у першому читанні проєкт закону № [11426](#), що передбачає продовження роботи ГРМЕ до завершення конкурсу ВАКС, але не пізніше ніж до 01 листопада 2025 року, адже строк її повноважень спливає уже в жовтні 2024, що затягне процедуру відбору суддів.

Індикатор №4.7. Набрання чинності законом щодо реформування АРМА
(I квартал 2025 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: в процесі

Для реалізації цього індикатору пропонується прийняти Закон України, що реформує Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА), з подальшим набранням чинності. Закон має зосереджуватися на:

- прозорій та заснованій на заслугах процедурі відбору керівника агентства, включаючи перевірку на добросовісність та професіоналізм, що заслуговує на довіру;
- незалежній зовнішній системі оцінки ефективності діяльності;
- прозорій процедурі управління та продажу арештованих активів, що перебувають під контролем агентства.

Індикатор №6.6. Ухвалити дорожню карту з розділення зобов'язань щодо надання публічних послуг (PSO) та інших активностей (I квартал 2025 року)

Сфера: управління держактивами

Статус: в процесі

Необхідно ухвалити Урядом і опублікувати дорожню карту обов'язкового структурного відокремлення діяльності з виконання спеціальних обов'язків (PSO, public service obligations) та діяльності, не пов'язаної з виконанням спеціальних обов'язків для всіх держкомпаній, на яких покладені спеціальні обов'язки. Така дорожня карта має ґрунтуватися на визначеному поточному рівні необхідних бухгалтерських методів і включати операційні заходи для відокремлення рахунків підприємств на різних етапах впровадження необхідних змін. Дорожня карта міститиме опис того, як здійснюватиметься відокремлення рахунків для діяльності, пов'язаної та не пов'язаної з виконанням спеціальних обов'язків, у всіх пріоритетних держкомпаніях, зі списку, затвердженого протокольним рішенням Кабінетом Міністрів.

Індикатор №7.2. Набрання чинності законом про дошкільну освіту
(I квартал 2025 року)

Сфера: людський капітал

Статус: виконано

Сьогодні однією з перешкод діяльності бізнесу є нестача робочої сили. При цьому, дослідження показують, що рівень участі жінок в робочій силі залишається нижчою, ніж в багатьох розвинутих країнах. Однією з причин є відсутність доступності до якісної дошкільної освіти.

Саме тому, одним з індикаторів Плану України визначено реформу, покликану поліпшити доступність до якісної дошкільної освіти, щоб залучити жінок з дітьми дошкільного віку до ринку праці.

Реформа полягає в одному кроці - набуття чинності Законом про дошкільну освіту, який повинен відповідати Рекомендації Ради ЄС від 22 травня 2019 року щодо високоякісної освіти в ранньому дитинстві та регулювати такі питання:

- гарантії доступу до дошкільної освіти для дітей раннього та дошкільного віку;
- справедливі правила функціонування освітніх закладів на ринку освітніх послуг у сфері дошкільної освіти;
- гідні умови праці для працівників у сфері дошкільної освіти;
- правила функціонування гнучкої та ефективної мережі постачальників послуг дошкільної освіти.

Відповідний [закон](#) було вже ухвалено парламентом в червні 2024 року. Він регулює визначені в Плані Україні питання, що може вважатись виконання цього індикатора.

Індикатор № 7.11. Ухвалення Стратегії розвитку культури України

(I квартал 2025 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

В Україні бракує цілісної політики з розвитку культури України, тоді як відповідні питання зараз можна віднести до безпекових. Ці питання кілька разів піднімалися під під громадських консультацій щодо підготовки Плану України.

Так, відповідно до Плану уряд зобов'язався ухвалити Стратегію розвитку культури України. Над проєктом вже [почало працювати](#) Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП).

Як визначило МКІП: Стратегія стане документом середньострокового планування політики, міститиме ґрунтовний аналіз сучасного стану справ, а також буде визначати стратегічні цілі, пріоритети, напрями дій та завдання держави у сфері культурної політики на період до 2030 роки.

МКІП запрошує експертів та науковців для надання рекомендацій до майбутнього проєкту Стратегії.

Індикатор № 9.1. Набрання чинності законодавством щодо реформування територіальної організації виконавчої влади
(I квартал 2025 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: в процесі

Законодавство для виконання цього індикатора має зосереджуватися на переформатуванні місцевих державних адміністрацій (МДА) в органи префектурного типу з метою організації домірної системи забезпечення законності в діяльності органів місцевого самоврядування, забезпечення координації територіальних органів центральних органів виконавчої влади при реалізації державної політики на місцях.

Відповідний законопроект № [4298](#) було зареєстровано ще 30.10.2020, однак через рік, після трьох редакцій проекту до другого читання розгляд законопроекту було перенесено.

У лютому 2024 року Комітет із питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування [рекомендував оновлений законопроект до другого читання](#), зокрема, повернуто головам МДА, їх заступникам статус державних службовців, оновлення процедури призначення та звільнення голів МДА, а також запроваджено систему нагляду за законністю рішень ОМС.

Наразі робота над проектом документа знаходиться на завершальному етапі узгоджень з асоціаціями органів місцевого самоврядування. На початку осені Верховна Рада має розпочати розгляд законопроекту в другому читанні.

Індикатор № 9.4. Набрання чинності законодавством про публічні консультації з питань державної політики
(I квартал 2025 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: в процесі

Індикатором передбачено набрання чинності Закону України «Про публічні консультації» з його застосуванням протягом 12 місяців з дати припинення або скасування воєнного стану в Україні. Закон запустить правовий механізм проведення публічних консультацій під час формування та реалізації державної політики, розв'язання питань місцевого значення, що створить передумови для узгодженого, ефективного та результативного прийняття політичних рішень.

Відповідний [законопроект](#) було ухвалено в червні 2024 року: з 25 червня законопроект перебуває на підписі в Президента. Станом на 28 вересня, закон не було підписано

Ухвалений законопроект передбачає обов'язок органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів владних повноважень, здійснювати публічні консультації під час розробки нормативно-правових актів.

Відповідні консультації можуть відбуватись як у формі електронних консультацій, а також у формі круглих столів та обговорень.

Як і було передбачено в Плані України пропонується, що цей законопроект набуде чинності через 12 місяців з дня припинення або скасування воєнного стану.

Індикатор № 12.3 Автоматизована система публічного моніторингу земельних відносин введена в експлуатацію. Проведена масова оцінка земель

(I квартал 2025 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

Індикатор передбачає впровадження автоматизованої системи моніторингу земельних відносин та проведення масової оцінки земель.

Необхідна нормативна база була прийнята минулого року. В обмеженому обсязі публічний [моніторинг](#) угод із землею працює з 2021 року.

Відповідно до моніторингу НАЗК положення про масову оцінку земель було продубльоване у Державній антикорупційній програмі. Відповідно Держгеокадастр прозвітував про [виконання](#) розрахунків для першого етапу оцінки земель. Там наголосили, що робота йшла в межах наявного фінансування.

Індикатор № 12.7. Ухвалено довгостроковий план розвитку іригаційної системи України

(I квартал 2025 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

План розвитку іригаційної системи з планом ставить амбітну ціл : план буде використовувати метод повних економічних переваг, узгоджений із управлінням водними ресурсами на басейновому підход, на основі оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної реформи Інформація про прогрес відсутня, але у матриці реформ індикатор позначений у процесі виконання як переважн більшість індикаторів з Плану України

Індикатор № 13.5. Оновлення електронного кабінету надрокористувача
(I квартал 2025 року)

Сфера: управління критично важливими матеріалами

Статус: в процесі

На виконання реформи щодо удосконалення адміністративних процедур Державна служба геології та надр до кінця березня 2025 року має оновити електронний кабінет надрокористувача, діджиталізувати вторинну геологічну інформацію та забезпечити видачу цифрових спецдозволів на користування надрами.

28 березня 2023 року Міндовкілля відповідним [наказом](#) затвердило Положення про електронний кабінет надрокористувача, яким визначаються загальні засади його функціонування. Через 2 місяці, 19 травня Кабінет Міністрів [затвердив](#) Порядок ведення, функціонування та доступу до інформації єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами, розроблений на виконання Закону України від 01.12.2022 р. №2805-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами».

Втім, станом на кінець вересня 2024 року немає інформації щодо запровадження цифрового спецдозволу. На [думку](#), експертів, електронний кабінет має свої недоліки і, допоки триває воєнний стан в Україні, не дозволить використовувати весь анонсований функціонал.

В частині діджиталізації [реалізовано](#) пілотну фазу проєкту з ЄБРР – придбано необхідне технічне обладнання, програмне забезпечення та відскановано перших 6 тис. книг геологічних звітів, які опубліковано на інтерактивній мапі. Загалом передбачено оцифрувати 60 тис. книг геологічних звітів і графічних додатків та перекласти метадані англійською мовою.

Індикатор № 14.1. Затвердження нового плану розподілу та використання радіочастот в Україні

(I квартал 2025 року)

Сфера: цифрова трансформація

Статус: в процесі

Постанова Кабінету Міністрів про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження плану розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні" має набрати чинності. Постанова має визначати радіотехнології, дозволені до використання в Україні, з визначенням смуг радіочастот і радіослужб, яким вони відповідають, а також терміни припинення їх розробки та використання, а також перелік перспективних радіотехнології для впровадження в Україні з визначенням смуг радіочастот і радіослужб, яким вони відповідають, а також умов їх впровадження відповідно до acquis.

Індикатор № 14.2. Набуття чинності законодавства щодо посилення спроможностей кіберзахисту державних інформаційних ресурсів та об'єктів критичної інформаційної інфраструктури

(I квартал 2025 року)

Сфера: цифрова трансформація

Статус: в процесі

Мають набрати чинності нормативно-правові акти для узгодження з Директивами NIS та NIS2. Акти мають фокусуватися на таких основних сферах:

- врегулювання обов'язкового виконання заходів, спрямованих на створення належної правової бази для здійснення заходів із запобігання, виявлення та припинення актів агресії в кіберпросторі в умовах війни РФ проти України;
- посилення рівня захисту державних інформаційних ресурсів та критичної інформаційної інфраструктури від кібератак;
- комплексне удосконалення нормативно-правової бази у сфері кібербезпеки та захисту інформації для посилення можливостей національної системи кібербезпеки щодо протидії кіберзагрозам

Індикатор № 14.3. Затвердження плану заходів щодо переведення публічних послуг в електронну форму до 2026 року

(I квартал 2025 року)

Сфера: цифрова трансформація

Статус: в процесі

Для цього варто розробити та прийняти Розпорядження Кабінету Міністрів про затвердження плану заходів щодо переведення публічних послуг в електронну форму до 2026 року з подальшим набуттям чинності.

План заходів має бути зосереджений на таких основних сферах:

- відновлення;
- освіта;
- охорона здоров'я;
- сервіси для ветеранів;
- сервіси для військових;
- митниця;
- соціальна сфера.

Індикатор № 15.2. Прийняття Закону України "Про основні засади державної кліматичної політики"

(I квартал 2025 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

16 липня 2024 року у першому читанні Верховною Радою України прийнято за основу законопроект про основні засади державної кліматичної політики (реєстр. [№11310](#)), внесений Кабінетом Міністрів наприкінці травня 2024 року. Збір правок та пропозицій до документу тривав до кінця липня.

Прийняття законопроекту важливе з огляду на необхідність приведення законодавства у відповідність до вимог права ЄС, зокрема Регламенту (ЄС) 2021/1119, що встановлює основу для досягнення кліматичної нейтральності, та Регламенту (ЄС) 2018/1999 про управління Енергетичним Союзом та пом'якшення наслідків зміни клімату в частині звітування, а також з метою виконання плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення ЄС 2023 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 р. №133-р.

Таким чином, станом на кінець вересня 2024 року є всі підстави очікувати, що індикатор буде виконано вчасно.

Індикатор № 15.5. Затвердження Плану дій щодо створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів
(I квартал 2025 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

Розроблення та подання Міндовкіллям у червні 2024 року проєкту розпорядження про затвердження плану заходів щодо створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів [передбачено](#) планом пріоритетних дій Уряду на 2024 рік.

Так, 5 червня Міндовкілля [оприлюднило](#) проєкт розпорядження Кабінету Міністрів «Про схвалення Стратегії впровадження системи торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні на період до 2033 року». До 5 липня Міндовкілля збирало пропозиції та зауваження.

Стратегією [визначено](#) три основні цілі:

- Формування необхідної нормативно-правової бази.
- Забезпечення ефективного функціонування СТВ в Україні, сумісної з СТВ ЄС.
- Підтримка постійного діалогу для сприяння взаємодії та підвищення обізнаності зацікавлених сторін щодо впровадження СТВ.

Впровадження СТВ передбачає три етапи:

- Підготовчий (2024-2025): Розробка та прийняття нормативно-правової бази у сфері СТВ.
- Пілотний (2026-2028): Перевірка ефективності та готовності системи перед повноцінним запуском.
- Перший етап повноцінного функціонування (2029-2033): Створення надійного ринкового інструменту для забезпечення скорочення викидів парникових газів та досягнення низьковуглецевої нейтральності.

Індикатор № 15.5. Затвердження Плану дій щодо створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів (продовження)

(I квартал 2025 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

Крім того, 30 травня 2024 року Кабінет Міністрів [схвалив](#) Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердив операційний план заходів з її реалізації у 2024-2026 роках. Одними із завдань на виконання цілі 2 щодо пом'якшення зміни клімату та забезпечення соціально справедливого та економічно ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави, є розроблення та подання Кабінетові Міністрів законопроєкту про засади функціонування національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів (заплановано на 2025 рік) та впровадження національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів (пілотний проєкт) (заплановано у 2026 році).

Таким чином, із чіткими планами та першими діями можна прогнозувати вчасне виконання даного індикатора.

Індикатор № 3.5. Набрання чинності законодавства про перегляд декларацій доброчесності суддів та процедури їх перевірки

(II квартал 2025 року)

Сфера: судова система

Статус: в процесі

Для виконання індикатора мають набрати чинності закон та акти ВККС, відповідно до яких мають бути переглянуті декларації доброчесності суддів та процедура їх перевірки.

Ці правові акти повинні бути зосереджені на:

- уточненні змісту декларацій доброчесності та підстав для початку перевірки;
- розширенні часового періоду, на який поширюється перевірка;
- удосконаленні процедури перевірки шляхом деталізації механізмів та строків перевірки, визначенні прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, залучених до процесу перевірки, роз'ясненні правових наслідків перевірки.

Індикатор № 3.8. Покращення виконання судових рішень. Набрав чинності закон щодо цифровізації виконавчого провадження

(II квартал 2025 року)

Сфера: судова система

Статус: в процесі

Індикатор вважається виконаним у випадку набрання чинності законом щодо виконання судових рішень щодо майнових та немайнових зобов'язань та подальшої цифровізації виконавчого провадження.

У контексті примусового виконання судових рішень в Україні спочатку буде розроблено Дорожню карту щодо реформування примусового виконання судових рішень та вдосконалення діяльності державних та приватних виконавців з урахуванням поточної ситуації, а також буде ухвалено пакет законопроектів щодо вдосконалення виконання судових рішень щодо майнових та немайнових зобов'язань та подальшої цифровізації виконавчого провадження. Це, зокрема дозволить:

- розширити функціонал автоматизованої системи виконавчого провадження;
- запровадити взаємодію між Єдиним реєстром боржників та іншими реєстрами з метою недопущення відчуження боржником майна;
- удосконалити автоматизований арешт коштів боржників тощо.

Наразі в парламенті чекають на розгляд 2 законопроекти, покликані змінити регулювання в частині примусового виконання судових рішень та цифровізації виконавчого провадження — № [5660](#) від 14.06.2021 та № [9363](#) від 07.06.2023.

Індикатор № 5.4. Покращення у сфері вирішення проблеми непрацюючих кредитів (NPL)

(II квартал 2025 року)

Сфера: фінансові ринки

Статус: в процесі

Має бути затверджена Стратегія врегулювання непрацюючих кредитів, розроблена відповідно до чинного законодавства ЄС. Стратегія має бути направлена на такі основні сфери:

- посилення пруденційних вимог до визнання та врегулювання проблемних кредитів;
- обмін даними про проблемні кредити та іншими відповідними ринковими даними між фінансовими установами та державними органами для покращення вирішення проблемних кредитів;
- огляд потенційних перешкод і розробка заходів для покращення основи для реструктуризації та врегулювання проблемних кредитів.

Індикатор № 7.1. Набуття чинності законом про професійну освіту

(II квартал 2025 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

Сьогодні на ринку праці бракує кваліфікованої робочої сили. При цьому для відбудови потрібні будуть професіонали, які можуть працювати в сфері будівництва. Повернення військових та їх інтеграція в ринок праці також потребуватиме сучасних програм з професійної освіти. Тому одним з індикаторів Плану України визначено ухвалення та набрання чинності законом про професійну освіту. Також повертатимуться з-за кордону люди, які отримали нові навички, а тому важливо буде продовжити впроваджувати систему визнання таких навичок.

Саме тому визначено, що закон про професійну освіту має визначати справедливі правила функціонування суб'єктів освітньої діяльності на ринку освітніх послуг у сфері професійної освіти. Він також повинен розширити інституційні спроможності суб'єктів освітньої діяльності у наданні формальної та неформальної професійної освіти. Йдеться також про важливість врегулювати відносини закладів професійної освіти, національних/локальних та міжнародних стейкхолдерів для сталого розвитку людського капіталу в Україні.

Представлений в квітні 2024 року Міністерством освіти та науки [законопроект](#) про Професійну освіту не відповідав всім цим положенням. Тому робота над підготовкою законопроекту триває.

Індикатор № 7.10. Ухвалення постанови КМУ про закупівлі соціальних послуг

(II квартал 2025 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

В Україні зростає потреба в отриманні різних соціальних послуг, причому переважно система надання таких послуг залишається застарілою та неефективною. У 2023 року Мінсоц розпочав експеримент з закупівлі соціальних послуг з догляду, але це лише невелика частка потрібних змін. Водночас бюджетне фінансування є обмеженим, а тому повинне витратитись ефективно.

Саме тому уряд планує зміни в закупівлях соціальних послуг, щоб збільшити їх доступність та ефективність.

Важливо, щоб ухвалена постанова була фіскально нейтральною та не потребувала додаткового фінансування, і має передбачати:

- перехід від фінансування установ до моделі закупівлі соціальних послуг, орієнтованої на результат;
- запровадження механізму закупівлі окремих соціальних послуг у зареєстрованих державних та приватних надавачів соціальних послуг на основі встановлених стандартів соціальних послуг та критеріїв для надавачів.

Індикатор № 8.4. **Прийняття стратегії МСП та плану заходів з її реалізації**

(II квартал 2025 року)

Сфера: Бізнес-середовище

Статус: Виконано

Уряд схвалив [Стратегію відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року](#) та Операційний план до неї 30 серпня. У Стратегії передбачено чотири стратегічних цілі з відновлення та полегшення бізнесу, сприяння інноваціям та зеленому переходу, розвитку освіти та культури підприємництва, посилення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Показники реалізації програми серед іншого пропонують до 2027 року зростання експорту товарів до 60 млрд євро з яких 35 млрд євро будуть йти до ЄС за рахунок зростання кількості експортерів МСП до 35 тис., Також передбачається зниження безробіття до 11% та зростання частки реалізації через електронну торгівлю до 20%. В сфері науки та освіти йдеться про підвищення наукоємності ВВП до 0,7% через зростання витрат на наукову діяльність до 470 млн євро та 1,7 млн підприємців, що підвищили кваліфікацію повністю або частково за державний кошт,

Індикатор № 9.2. Дослідження щодо необхідних заходів для надання територіальним громадам статусу юридичної особи

(II квартал 2025 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: в процесі

В цьому індикаторі не передбачено ухвалення певних законодавчих актів. Йдеться про схвалення та публікація на веб-порталі МінВідновлення дослідження щодо необхідних заходів для надання територіальним громадам статусу юридичної особи.

Зокрема питанням дослідження має бути вплив надання статусу юридичної особи громадам на ефективність внутрішньої організації та управління, посилення їх підзвітності та прозорості у правовідносинах.

Індикатор № 10.4 Впровадження Дорожньої карти процесу відокремлення надбавки за відновлювану енергію від тарифу на передачу

(II квартал 2025 року)

Сфера: енергетичний сектор

Статус: в процесі

Відповідно до [Плану України](#), розробку Дорожньої карти процесу відокремлення надбавки на відновлювану енергію від тарифу на передачу із визначенням необхідних законодавчих актів та термінів впровадження покладено на НКРЕКП (за згодою).

По суті, мова йде про відокремлення витрат оператора системи передачі на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії та покриття цих витрат через спеціальну надбавку до ціни на електроенергію або іншу форму.

Станом на кінець вересня 2024 року, у публічному просторі відсутня інформація щодо роботи над Дорожньою картою. Разом з тим, окремі учасники ринку ВДЕ виступають проти відокремлення від тарифу на передачу витрат на підтримку за "зеленим" тарифом, вказуючи на ще більші ризики невиконання державою зобов'язань навіть порівняно із поточною кризою платежів.

Індикатор № 13.3. Оприлюднення пакета інвестиційних проектів з видобутку критичної сировини
(II квартал 2025 року)

Сфера: управління критичними копалинами

Статус: в процесі

Необхідно опублікувати портфоліо інвестиційних проектів у видобувній галузі щодо критичних сировинних ресурсів, підготувати та просувати перелік ділянок надр, що пропонуються через механізм електронних аукціонів та Угод про розподіл продукції для твердих корисних копалин.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2023 р. № 132 [затверджено](#) перелік ділянок надр (родовищ), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення конкурсів на укладення угод про розподіл продукції. Очевидно, що План України презюмує потребу актуалізації й оновлення цього переліку - з тим, щоб інші родовища пропонувались на умовах е-аукціонів.

15 серпня 2024 року Державна служба геології та надр України [опублікувала](#) до обговорення проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліку ділянок надр (родовищ корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами». Проектом пропонується затвердити Перелік зі 100 незаліцензованих ділянок надр, що надаватимуться у користування через проведення аукціонів. Серед корисних копалин, ділянки з якими надаватимуться у користування, є руди алюмінію, заліза, титану, літію, нікелю, кобальту, міді, марганцю, берилій, золото, тантал, ніобій, олово, апатит, барит, графіт, калійні солі, флюорит.

11 червня на Конференції з відновлення України – 2024 у Берліні Міністерство економіки України представило [Інвестиційний гайд](#), що містить 95 інвестиційних проектів на близько 27 млрд дол. фінансування. Серед них - 10 проектів у сфері критичної сировини (літій, титан, уран, графіт, кобальт, нікель, тантал та інші рідкоземельні елементи), що потребують 2,7 млрд дол. Фінансування.

Індикатор № 13.4. Запуск міжнародних конкурсів на укладення угод про розподіл продукції (УРП) та забезпечення їх прозорості
(II квартал 2025 року)

Сфера: управління критичними копалинами

Статус: в процесі

Необхідно розпочати міжнародні конкурси щодо Угод про розподіл продукції (УРП) з використанням типових умов цих угод, затверджених Урядом та оприлюднених. Прозорість конкурсів та угод про розподіл продукції забезпечується через відкритий доступ до умов та змісту Угод.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2023 р. № 132 [затверджено](#) перелік ділянок надр (родовищ), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення конкурсів на укладення угод про розподіл продукції. Разом з тим, поки відсутня інформація щодо відновлення роботи Уряду над модельною УРП.

Публікація копій договорів (угод) щодо користування надрами, у т.ч. УРП, укладених після 15.01.2022 р., вже передбачена вимогами Закону “Про забезпечення прозорості у видобувних галузях”.

Індикатор № 15.6. Відновлення обов'язкової системи МЗВ

(II квартал 2025 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

Індикатор спрямований на виконання реформи щодо запровадження ринкових механізмів ціноутворення на викиди.

Для покращення системи МЗВ, а також з урахуванням особливостей воєнного часу Кабінет Міністрів на засіданні 14 листопада 2023 р. [ухвалив](#) постанову № 1203, якою удосконалюються вимоги до моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів в Україні. Ця постанова вносить зміни до пКМУ №880 «Перелік видів діяльності, викиди парникових газів в результаті провадження яких підлягають моніторингу, звітності та верифікації», пКМУ №959 «Порядок верифікації звіту оператора про викиди парникових газів, пКМУ №960 «Порядок здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів». Як [зазначається](#), змінами удосконалюються процеси МЗВ і спрощуються вимоги для операторів на строк дії воєнного стану. Зокрема, вдвічі збільшуються терміни подання планів моніторингу у разі наявності змін; продовжується «перехідний період», коригуються вимоги до лабораторії.

5 червня Міндовкілля [оприлюднило](#) проєкт розпорядження Кабінету Міністрів «Про схвалення Стратегії впровадження системи торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні на період до 2033 року». До 5 липня Міндовкілля збирало пропозиції та зауваження.

Індикатор № 15.6. Відновлення обов'язкової системи МЗВ (продовження)

(II квартал 2025 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля**Статус:** в процесі

У [проєкті Стратегії](#) зазначається, що задля досягнення стратегічної цілі 1 Формування нормативно-правових актів у сфері впровадження СТВ в Україні передбачається до 2025 року зокрема:

- внесення змін до нормативно-правових актів у сфері МЗВ відповідно до оновлених регламентів ЄС щодо моніторингу та звітності про викиди парникових газів, верифікації та акредитації верифікаторів;
- забезпечення повноцінного функціонування вдосконаленої системи МЗВ з метою отримання відповідної інформації від усіх установок, охоплених СТВ, згідно з вимогами, передбаченими законодавством у сферах МЗВ та СТВ;
- удосконалення та забезпечення повноцінного функціонування Єдиного реєстру з МЗВ;
- створення та забезпечення повноцінного функціонування Єдиного реєстру СТВ, сумісного з Єдиним реєстром з МЗВ, а також з Єдиним реєстром СТВ ЄС.

Крім того, 1 жовтня Міндовкілля спільно із Товариством міжнародного співробітництва GIZ [запускає](#) тренінгові сесії щодо моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів для операторів установок, консультантів, верифікаторів та інших зацікавлених осіб. Зазначається, що тренінгові сесії були ініційовані у зв'язку зі змінами у законодавстві у сфері МЗВ, які відбулись у 2023 році, а також відсутністю обов'язкової звітності у відповідній сфері під час війни, що призвело до обмеженого досвіду операторів установок у сфері МЗВ. Тому Міндовкілля прийняло рішення про організацію відповідних заходів для забезпечення розуміння процесів та виконання своїх завдань усіх стейкхолдерів.

RRR4U

Реформа митниці

Реформа митниці та митного законодавства

Бізнес визначає проблемними митні питання, а роботу Державної митної служби експерти часто називають неефективною

Ефективна робота митниці - прозорість та передбачуваність - ліпший бізнес-клімат та вищі доходи Держбюджету

Ефективне митне законодавство - гармонізоване до правил ЄС - зрозумілі правила гри

Реформа у цій сфері - у фокусі міжнародних зобов'язань після 2014 року:

- Реформа ДМС - структурні маяки в кількох програмах МВФ
- Впровадження нових ІТ рішень: програма МВФ та макрофін ЄС
- Зміна митного законодавства - передусім напрямом в євроінтеграції, а тому фокус для ЄС

Структурні маяки в програмах МВФ

2016 рік

- Ухвалення законодавства, що передбачає об'єднання митної та податкової адміністрації в єдину юридичну особу - **не виконано**

2019 рік:

- Консолідувати існуючі центральні та регіональні підрозділи Державної фіскальної служби (ДФС) у дві окремі юридичні особи: Податкову службу та Митну службу, що звітуватимуть Міністру фінансів, до кінця квітня 2019 року - **виконано частково: роз'єднано ДФС на ДПС та ДМС, але ДМС фактично не є єдиною юридичною особою**

2024 рік:

структурний маяк №27 “Набуття чинності змінами до Митного кодексу України у відповідності до кращих світових практик”

- ДМС має далі підпорядковуватись Мінфіну.
- Потрібно посилити добросесність персоналу та запровадження процесу відбору керівництва на основі прозорого конкурсу за участі міжнародних експертів. Також зазначено, що інші реформи у 2024 році включають (i) модернізацію рамкових умов для притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил та (ii) розробку критеріїв для оцінки впливу Антикорупційної програми ДМС.
- **На виконання ухвалено законопроекти [№1041](#) та [№6490-д](#)**
- **Але перевантаження вимагає фахових людей на конкурси. І подальша робота над митним кодексом триває**

Макрофінансова підтримка ЄС - статус виконано по всіх, бо інакше би гроші не прийшли (1)

2014 рік

- забезпечити щоб практика митної оцінки повною мірою відповідала стандартам СОТ ([Угода про застосування статті VII ГАТТ](#) 1994 року).

2015-2017 роки

- З метою сприяння міжнародній торгівлі: (i) вжити заходів для забезпечення відповідності системи Уповноваженого економічного оператора вимогам ЄС; та (ii) досягти прогресу у підготовці до приєднання до [Конвенції про процедуру спільного транзиту](#), прийнявши план дій щодо імплементації Конвенції, зокрема у зв'язку з новою автоматизованою транзитною системою.

2018-2019 роки

- Ухвалити середньостроковий план реформування для податкової та митної адміністрації з чіткими результатами для забезпечення дотримання податкового законодавства, податкового аудиту, митного та транскордонного співробітництва і правозастосування, а також добропорядності персоналу.
- Для забезпечення кращого балансу між митним контролем та спрощенням процедур торгівлі, (а) прийняти зміни до Митного кодексу України з метою запровадження програми уповноваженого економічного оператора та (б) подати до Парламенту законопроект щодо імплементації до національного законодавства України положень Конвенції про єдиний режим транзиту і Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами, що дозволить започаткувати процедуру приєднання України до цих Конвенцій та застосовувати нову комп'ютеризовану систему транзиту.

Макрофінансова підтримка ЄС (2)

2020 рік

- реформа податкової та митної адміністрацій, шляхом проведення конкурсної і заснованої на компетенції процедури відбору на посади керівників Державної податкової служби України та Державної митної служби України після закінчення карантину, а також шляхом реалізації планів податкової та митної реформи, особливо стосовно вдосконаленої системи моніторингу ПДВ, заснованої на управлінні ризиками, розробки концепції та методології електронного податкового аудиту та початку їх публічного обговорення, впровадження електронних касових реєстраторів (програмних реєстраторів розрахункових операцій) та використання нових ІТ-рішень для прискорення митного оформлення)

2023 рік

- Просування реформи митного адміністрування, включаючи вдосконалення ІТ-систем, управління персоналом та антикорупційні заходи

2024-2025 роки - План України:

- Після досить довгого і детального опису реформи у сфері митниці, що включає ухвалення нового Митного кодексу, перезавантаження митниці, тощо, було визначено лише один індикатор в цій сфері - Індикатор №2.2. Схвалення плану цифровізації Державної митної служби

Реформа митниці та євроінтеграція (1)*

Кілька важливих складових*:

- 1) Гармонізація законодавства (передусім Регламенти): Україна вже ухвалила рішення про NCTS, АЕО, що відповідає практиці ЄС, Мінфін розробляє новий Митний кодекс, але це довгий шлях змін
Відсутні єдині норми щодо організаційної структури митниці, але повинна працювати ефективно
- 2) Цифрова трансформація митниці / впровадження електронних рішень: знову, ІТ система вже містить ряд процедур (NCTS, АЕО), але ще багато змін на часі

Основні функції митних органів країн ЄС:

- Фіскальна функція (захист інтересів власного бюджету та ЄС)
- Захист легальної торгівлі (Забезпечення рівних правил для бізнесу)
- Захист споживачів (боротьба з підробками та контрафактом)
- Захист навколишнього середовища
- Боротьба з організованою злочинністю та тероризмом

* Детальніше див. Аналітична робота "[Майбутнє української митниці в умовах вступу в ЄС](#)", ІЕД, 2024 р.

Реформа митниці та євроінтеграція (2)*

На момент вступу в ЄС, Державна митна служба України повинна відповідати таким критеріям:

- організаційно, технічно та законодавчо співпрацювати з іншими митницями ЄС
- забезпечувати принципи законності, прозорості та доброчесності у своїй діяльності, а тому мати високу довіру бізнесу (для цього важливо, щоб керівника Голови Держмитслужби вибирали на прозорому конкурсі з чітким планом дій для розвитку митниці)
- використовувати ІТ рішення, які інтегровані в митну систему ЄС
- працювати в рамках нової системи інтегрованого управління кордонами

* Детальніше див. Аналітична робота [“Майбутнє української митниці в умовах вступу в ЄС”](#), ІЕД, 2024 р.

RRR4U

**Моніторинг виконання програми
МВФ та допомоги ЄС**

rrr4u.org